S A A R D E K I H E L K O N N A H Ä Ä L E K A N D J A

Saarde Sõnumid

Nr.5 (65) Esmaspäev, 17. juuli 2006 Hind 5 kr.

Vallavolikogu istungitel

31. mail toimunud istungist võttis osa 18 volikogu liiget, vallavanem Kalle Song, peamaakorraldaja Tiiu Karu, keskkonnaspetsialist Eesi Kolla, nõunik Indrek Talts.

Vallavolikogu tööhoos.

Päevakorrapunkt nr 1. **Saarde valla arengukava aastateks 2006-2011 kolmas lugemine.** Ettekanne valla arengukomisjoni esimehelt Agu Leivitsalt, nõunik Indrek Taltsilt.

18 poolt häälega võeti vastu Saarde Vallavolikogu määrus nr 20 „Saarde valla arengukava aastateks 2006-2011 kehtestamine".

Päevakorrapunkt nr 2. **Saarde valla ehitusmääruse kehtestamine.** Ettekanne keskkonnanõunik Eesi Kollalt. 18 poolt häälega võeti vastu Saarde Vallavolikogu määrus nr 21 „Saarde valla ehitusmääruse kehtestamine". Vallavolikogu määras:

1. Kinnitada Saarde valla ehitusmäärus.

2. Määruse rakendumisel kaotavad kehtivuse Kilingi-Nõmme linna ehitusmäärus (kinnitatud Kilingi-Nõmme Linnavolikogu 16.04.2003 a määrusega nr 10), Tali valla ehitusmäärus (kinnitatud Tali Vallavolikogu 19.01.2004 a määrusega nr 1) ja Saarde valla ehitusmäärus (kinnitatud Saarde Vallavolikogu 20.02.2003 a määrusega nr 4).

3. Avalikustada käesolev määrus vallavalitsuses ja Saarde valla kodulehel.

4. Määrus jõustub kolmandal päeval peale avalikustamist.

5. Määrusele võib esitada halduskaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul määruse jõustumisest.

Päevakorrapunkt nr 3. **Saarde valla jäätmehoolduseeskirja kehtestamine.** Ettekanne keskkonnanõunik Eesi Kollalt. 17 poolt häälega (1 ei viibi hääletamise ajal istungil) võeti vastu Saarde Vallavolikogu määrus nr 22 „Saarde valla jäätmehoolduseeskirja kehtestamine".

Päevakorrapunkt nr 4. **Saarde valla korraldatud jäätmeveole ülemineku täpsema korra kehtestamine.** Ettekanne keskkonnanõunik Eesi Kollalt. 15 poolt häälega, (1 erapooletu, 1 ei hääleta ja 1 ei viibi hääletamise ajal istungil) võeti vastu Saarde Vallavolikogu määrus nr 23 „Saarde valla korraldatud jäätmeveole ülemineku täpsema korra kehtestamine".

Päevakorrapunkt nr 5. **Saarde valla koolieelsete lasteasutuste arengukavade aastateks 2006-2009 kehtestamine.** Ettekande pidas sotsiaalkomisjoni esimees Evi Lapp. Ühehäälselt võeti vastu Saarde Vallavolikogu määrus nr 24 „Saarde valla koolieelsete lasteasutuste arengukavade aastateks 2006 -2009 kehtestamine".

Päevakorrapunkt nr 6. **Kinnisasja koormamine hoonestusõigusega, volituste andmine lepingute sõlmimiseks ja avalduste esitamiseks.** Ettekanne volikogu esimehelt Väino Lillelt ja vallavanem Kalle Songalt. 17 poolt ja 1 erapooletu häälega võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 33 „Kinnisasja koormamine hoonestusõigusega, volituste andmine lepingute sõlmimiseks ja avalduste esitamiseks".

Jätkub lk.2.

Vallaametnike puhkused

- Sotsiaalametnik Mare Kurri 03.07 - 16.07.
- Tali teeninduspunkti sekretär-asjaajaja Marju Antson 03.07 - 31.07.
- Raamatupidaja Lehti Meerents 03.07 - 28.07.
- Abivallavanem Andres Kukk 26.06 - 09.07.
- Nõunik Evald Tamsalu 03.07 - 21.07.
- Raamatupidaja Virge Kraav 10.07 - 21.07.
- Nõunik Indrek Talts 10.07 - 28.07.
- Vanemmaakorraldaja Peet Mardu 10.07 - 06.08.
- Sotsiaalametnik Mae Annast 24.07 - 13.08.
- Pearaamatupidaja Anne Saar 24.07 - 28.07.
- Vanemraamatupidaja Ly Loorents 10.07 - 28.07.
- IT ja info spetsialist Ahti Seller 17.07 - 06.08.
- Sekretär - asjaajaja Kristi Tamson 24.07 - 18.08.
- Keskkonnanõunik Eesi Kolla 10.07 - 06.08.
- Vallasekretär Lea Ilus 10.07 - 21.07.
- Vallavanem Kalle Song 10.07 - 21.07.

Jäätmed meie ümber ja jalus

Suvi küpsetab juba maasikaid ja mustikaid. Astud rajalt kõrvale, et neid suhu noppida. Jala alla jääb tühi pudel. Kõrval lipendab katkine kilekott, sisuks majapidamisjäägid. Kaugemal männi taga lohus on okste ja sambla alla peidetud vana pesumasin. Kes nad sinna viskas? Eks keegi, kellel pole kodus prügikasti ja kes ei taha prügiveo eest maksta, sest "minul ei teki üldse jäätmeid". Reaalsus, mis ajab hinge täis.

Foto: Internet

Iga päev poest tulles ja ostetud kaupa kappi pannes viskame pakendiks olnud kiled tagantkätt prügikotti, sinnasamasse rändavad tühjad karbid, pudelid, kartulikoored, katkised pirnid ja palju muud, mida poodi tagasi ei osteta ja ise ka kasutada ei taha. Õhtul prügikotti suurde prügikasti viies imestame, et hakkab jälle täis saama ja peab prügivedaja kutsuma. Kaane alt vaatavad vastu tühjad veekanistrid, kokkulitsumata tordi- ja pitsakarbid, plastpudelid, tuhakott, kuivanud lillevarred, kartulikoored… Enamik neist asjadest oleks võinud rännata kas pakendikonteinerisse või kompostinõusse ja meie prügikastis oleks veel ruumi küll. Iga konteineritäis, mis prügimäele viiakse, ladestub sinna aastakümneteks ja tühjendab samaaegselt meie taskuid. Kui prügi veidigi sorteerida ja osa sellest viia sobivasse taaskasutatavate jäätmete konteinerisse, siis hoiaksime prügiveo pealt raha kokku.

Me kõik võime ja saame midagi teha selleks, et oma senist eluviisi muuta. Paljud lihtsad asjad, mis meie mugavusi olulisel määral ei mõjuta, tagavad meile endile ja järgmistele põlvedele parema elu, puhtama keskkonna. Just keskkonna reostus, prügimägede kõrgumine-laiumine, teeäärte ja linnaümbruse metsade prügistumine on see häirekell, mis kutsub meid üles midagi ette võtma, et olukord veelgi hullemaks ei muutuks.

Puhta elukeskkonna nimel tegutses ka Riigikogu, kui kehtestas 2004. aastal jäätmeseaduse. Seadus paneb inimestele kohustuse *rakendada iga tegevuse juures kõiki sobivaid jäätmetekke vältimise võimalusi, samuti kanda hoolt, et tekkivad jäätmed ei põhjustaks ülemäärast ohtu tervisele, varale ega keskkonnale.* Pikk ja põhjalik seadus annab juhiseid, kuidas jäätmevaldaja peab tekkinud jäätmeid käitlema ning mis ülesanded on tootjatel, ettevõtjatel ja kohalikul omavalitsusel. Nii peab omavalitsus koostama jäätmehoolduse arendamiseks jäätmekava, kehtestama jäätmehoolduseeskirja ja korraldama oma vallas olmejäätmete kogumise ja veo jäätmekäitluskohta. Lõppeesmärgiks on kõikide majapidamiste jäätmete äravedu. Senine olukord, kus inimesed oma prügi metsa alla või teiste prügikasti sokutasid, peab lõppema.

Jäätmeseaduse alusel võttis Saarde Vallavolikogu vastu jäätmehoolduseeskirja ja korraldatud olmejäätmete veole ülemineku korra ning kehtestas piirmäärad, millest kõrgemat hinda ei või jäätmevedaja kliendilt veo teenustasuks võtta. Nende dokumentidega saab tutvuda vallamajas, külakeskustes, infopunktides, Internetis valla koduleheküljel ja enamusega ka siinsamas ajalehes. Ja need dokumendid on juhiseks meie edasisel tegevusel jäätmete käitlemisel.

Käesoleval aastal seisab meie vallal jäätmekäitluse osas ees kaks suurt muudatust:

1) Kilingi-Nõmme prügila sulgemine jäätmete vastuvõtuks;

2) üleminek korraldatud olmejäätmeveole.

Miks Kilingi-Nõmme prügila suletakse, seal oleks ju veel ruumi küll? Põhjuseks jällegi keskkonnareostuse oht. Vanad väikesed prügilad on ju tekkinud karjääridesse, kus ei ole all vettpidavat savikihti ja jäätmete lagunemisest tekkiv reovesi imbub takistamatult põhjavette. Tänavu juunikuus avati Paikuse vallas Põlendmaal uus prügila, mis on rajatud kõigi nõuete kohaselt – prügila põhjas on tihedad vettpidavad kihid, mis ei lase põhjaveel ja pinnasel reostuda. Pärnumaa jäätmekava kohaselt tuleb väikesed mittenõuetekohased prügilad nüüd sulgeda ja vedada kõik jäätmed uude prügilasse. Uue kompleksi nimeks on Paikre jäätmekäitluskeskus, tema prügila asub Põlendmaal ja sorteerimisjaam Pärnus Raba tn 39. Prügila on avatud jäätmete vastuvõtuks E-R kell 7.00-22.00, L-P kell 8.00-18.00. Telefon 445 5762. Sinna võib viia jäätmed, mis lähevad kohe prügimäele ladestamisele. Eelnevalt liigiti kogutud taaskasutatavad jäätmed nagu vanapaber, pakendid, plastid, metall, klaas jmt tuleb viia sorteerimisjaama Raba tn 39, mis on jäätmete vastuvõtuks avatud E-R 8.00-20.00, L 9.00-17.00. Pühapäeval suletud. Telefon 445 5752. Seal sorteeritakse jäätmed veelkord üle ja saadetakse tööstusesse ümbertöötlemisele. Järeldus – hilissügisest alates pole enam võimalik viia jäätmeid Kilingi-Nõmme prügimäele ja kaob ära see võimalus, et linna või kalmistule minnes viskan üksiti prügikoti üle aia prügimäele.

Olmejäätmete veo korraldamiseks kuulutab vallavalitsus lähiajal välja konkursi, kus veofirmad saavad teha pakkumisi jäätmeveoks meie vallas. Konkurss on avatud kolm kuud. Konkursi võitjaks tunnistatakse kõige soodsama pakkumise teinud firma, st kes on nõus vedama jäätmeid kõige madalama tasu eest. See ettevõte saab ainuõiguse vedada kogu Saarde vallas olmejäätmeid järgneval 2-3 aastal. Teised, seni siin olmejäätmeid vedanud ettevõtjad lõpetavad oma lepingud. Loodetavasti novembrikuus hakkab ainuõiguse saanud ettevõte sõlmima lepinguid jäätmevaldajatega. Olmejäätmeveoga liitumise ja lepingu sõlmimise kohustus on kõigil kinnistutel, kus asub hoone, mis on kas elamu, suvila, äri-, teenindus- või tootmishoone või asutus. Kinnistute kohta andmed saab veofirma vallavalitsusest. Aga andmed loodame täpsustada jäätmeküsitluslehtedelt kogutava teabe alusel. Küsitluslehti jagasime välja 1400 tk, seni on tagasi laekunud 300. Ootame kõiki küsitluslehti tagasi, neist oleneb jäätmevaldajate registri täpsustamine. Jäätmeveo lepingus pannakse paika, kas kinnistuomanik kasutab endale kuuluvat konteinerit või rendib selle veoettevõttelt, kui suurt konteinerit kasutab, kui sageli toimub vedu ja kui suur on teenustasu. Olmejäätmeveole ülemineku täpsem kord annab võimaluse pöörduda vallavalitsuse poole taotlusega erandkorras vabastuse või harvema veograafiku saamiseks. Nõuded jäätmekonteinerite ja veo kohta on sätestatud jäätmehoolduseeskirjas. Korraldatud jäätmeveoga loodame alustada detsembris. Seega on 3-4 kuud aega läbi mõelda, missugust jäätmekonteinerit majapidamine vajab, kas osta või hakata rentima, kas kasutada mitme pere peale ühist konteinerit. Samuti on mõistlik valmistada ette sobiv kompostimiskast, kuhu saab panna biolagunevad jäätmed, sh toidujäägid. Võiks koristada ära keldrid-kuurid ja viia prügimäele ammu äravedamist ootava koli, sest siia prügilasse viimine on odavam kui edaspidi Paikre prügilasse.

Jätkub lk. 3

Vallavolikogu istungitel

Algus lk. 1.

Vallavolikogu otsustas:

1. Seada Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi (registrikood 10788733; asukoht Suur-Ameerika 1, Tallinn 10 122) kasuks tasuta hoonestusõigus, tähtajaga kuni kahekümne kaheks (22) aastaks Kilingi-Nõmme linnas SAMBLA tn 18/20 kinnistule (registriosa 2961706; katastritunnus 30601:002:0027; pindala 9,5 ha, maa sihtotstarve - sotsiaalmaa).

2. Hoonestusõiguse seadmise tingimused (sh kas hoonestusõigus ulatub kogu kinnistule või üksnes kindlaks määratud kinnistu osale) otsustab lepingueelsete läbirääkimiste käigus vallavalitsus.

3. Sõlmida Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsiga leping Kilingi-Nõmme linnas SAMBLA tn 18/20 kinnistul paiknevate ehitiste ja nende teenindamiseks vajaliku maa üürile võtmiseks tähtajaga kuni kahekümne kaheks (22) aastaks. Juhul, kui hoonestusõiguse seadmise lepingu alusel ulatub hoonestusõigus üksnes kindlaks määratud kinnistu osale, sõlmitakse üürileping kinnistu vastaval osal paiknevate ehitiste ja nende teenindamiseks vajaliku maatüki üürile võtmiseks.

4. Üürilepingu tingimused otsustab lepingueelsete läbirääkimiste käigus vallavalitsus.

5. Valda esindab punktide 2, 3 ja 4 täitmisel, sh läbirääkimiste pidamisel ja lepingute sõlmimisel ning sellega seonduvate avalduste esitamisel vallavanem Kalle Song.

6. Käesoleva otsuse peale võib esitada Saarde Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast või esitada kaebuse Pärnu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.

Päevakorrapunkt nr 7. **Detailplaneeringu algatamine Pärnu tn 4 Kilingi-Nõmme linnas.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 18 poolt häälega võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 34 „Detailplaneeringu algatamine Pärnu tn 4 Kilingi-Nõmme linnas". Vallavolikogu otsustas:

1. Algatada lihtsustatud korras detailplaneeringu koostamist Kilingi-Nõmme linnas Pärnu tn 4 katastriüksuse 30601:001:0058 jagamiseks kaheks katastriüksuseks ja moodustuvale katastriüksusele ehitusõiguse andmiseks. Maa kasutamise sihtotstarve säilib.

2. Detailplaneeringu algatamisest informeerida avalikkust Pärnu Postimehe vahendusel.

3. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

4. Käesoleva otsuse peale võib esitada Saarde Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast või esitada kaebuse Pärnu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.

Päevakorrapunkt nr 8. **Detailplaneeringu algatamine Kitsas tn 2 Kilingi-Nõmme linnas.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 18 poolt häälega võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 35 „Detailplaneeringu algatamine Kitsas tn 2 Kilingi-Nõmme linnas".

Vallavolikogu otsustas:

1. Algatada detailplaneering Kilingi-Nõmme linnas munitsipaalomandisse kuuluval katastriüksusel Kitsas tn 2 katastritunnusega 30601:007:0035 eesmärgiga määrata krundipiirid, muuta maakasutuse sihtotstarve ja anda kruntidele ehitusõigus.

2. Teatada ajalehes Pärnu Postimees detailplaneeringu algatamisest ja planeeringu eesmärkidest.

3. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

4. Otsusele võib esitada vaide Saarde Vallavolikogule 30 päeva jooksul alates teatavakstegemisest.

Päevakorrapunkt nr 9. **Detailplaneeringu koostamiseks loa andmine.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 18 poolt häälega võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 36 „Detailplaneeringu koostamiseks loa andmine". Vallavolikogu otsustas:

1. Lubada Jaan Sinijärvel tellida detailplaneering Järve tn 12 kinnistule kruntideks jagamiseks, eesmärgiga anda uuele tekkivale krundile ehitusõigus.

2. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

3. Käesoleva otsuse peale võib esitada Saarde Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast või esitada kaebuse Pärnu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.

Päevakorrapunkt nr 10. **Keskkonnamõju hindamise algatamine Maimoja maaüksusel.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 17 poolt häälega (1 ei viibinud hääletuse ajal istungil) võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 37 „Keskkonnamõju hindamise algatamine Maimoja maaüksusel". Vallavolikogu otsustas:

1. Arendajal (Tanel Menning) algatada KMH Maimoja maaüksusel, seoses detail-planeeringuga maaüksusel.

2. KMH teostatakse arendaja kulul. Arendaja ülesanne on leida KMH-d teostav firma, kes tegeleb KMH-ga ja kus on tegev litsentseeritud keskkonnaekspert.

3. Teatada algatamisest lihtkirjaga menetlusosalistele ja arendaja kulul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded 14 päeva jooksul keskkonnamõju hindamise algatamise otsuse tegemisest arvates.

4. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

5. Otsusele võib esitada vaide Saarde Vallavolikogule 30 päeva jooksul alates teatavaks-tegemisest.

Päevakorrapunkt nr 11. **Kinnistu jagamisel saadud katastriüksuste sihtotstarbe määramine.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 17 poolt häälega (1 ei viibinud hääletamisel) võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 38 „Kinnistu jagamisel saadud katastriüksuste sihtotstarbe määramine". Vallavolikogu otsustas:

1. Määrata Saarde vallas Kärsu külas Saarmoja maaüksuse jagamise tulemusel saadud katastriüksuste sihtotstarbed järgmiselt:

1.1. Saarmoja maaüksus - 011 maatulundusmaa (M) 100%.

1.2. Järve maaüksus - 011 maatulundusmaa (M) 100%.

2. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

3. Käesoleva otsuse peale võib esitada Saarde Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast või esitada kaebuse Pärnu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.

Päevakorrapunkt nr 12. **Katastriüksuse sihtotstarbe määramine.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 17 poolt häälega, 1 ei viibinud hääletamisel, võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 39 „Katastriüksuse sihtotstarbe määramine". Vallavolikogu otsustas:

1. Määrata Saarde vallas Reinu külas Jüri Tallole erastatava „Tallo" katastriüksuse (ca 3,1 ha) sihtotstarbeks - maatulundusmaa (011; M) 100%.

2. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

3. Otsusele võib esitada vaide Saarde Vallavolikogule 30 päeva jooksul alates teatavaks-tegemisest.

Päevakorrapunkt nr 13. **Maaüksuse jagamine ja sihtotstarvete määramine.** Ettekandja peamaakorraldaja Tiiu Karu. 16 poolt häälega võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 40 „Maaüksuse jagamine ja sihtotstarvete määramine". Vallavolikogu otsustas:

1. Määrata Saarde vallas Kanaküla külas asuva Kõllu kinnistu (katastritunnus (ed) 71101:003:0069, 71101:003.0039 9 jagamisel tekkinud maaüksustele järgmised uued nimed ja sihtotstarbed:

1.1. Astriti katastriüksus , Kanaküla küla, pindala 10,4 ha, sihtotstarve - maatulundusmaa 100%.

1.2. Kõllu katastriüksus , Kanaküla küla, pindala 18,96 ha, sihtotstarve - maatulundusmaa 100%.

2. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

3. Käesoleva otsuse peale võib esitada Saarde Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast või esitada kaebuse Pärnu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.

Päevakorrapunkt nr 14. **Informatsioon ja küsimustele vastamine.**

Saarde valla sotsiaalkomisjon teeb ettepaneku võtta endine linnavalitsuse hoone kasutusele päevakeskusena. Päevakeskuses nähakse osalemas igas vanuses vallaelanikke: lapsi, noori, eakaid ja puudega inimesi. Samuti soovitakse seal näha ka Saarde valla ajalootuba. Päevakeskuses leiaksid ruumid tegutsevad MTÜd, seltsid ja seltsingud.

IT- ja infospetsialist Ahti Seller andis ülevaate Saarde valla territooriumi internetiseeritusest. Internetiühendusega on tõsiseid probleeme Tõlla külakeskuses. Valla territooriumile on esmajärjekorras vaja paigaldada 3 interneti vahemasti (30-meetrist): Kärsu külla, Lodja külla ja Sigaste külla. Volikogu andis loa eelnimetatud vahemastide tellimiseks ja paigaldamiseks.

Informatsiooni andis *vallavanem Kalle Song*.

Esitatud informatsioon võeti teadmiseks.

30. juuni volikogu istungist võtsid osa 18 volikogu liiget, vallavanem Kalle Song, pea-maakorraldaja Tiiu Karu, keskkonnaspetsialist Eesi Kolla.

Päevakorrapunkt nr 1. **Kilingi-Nõmme linna, Tali valla ja Saarde valla 2005. aasta majandusaasta aruande kinnitamine.** Ettekanded: volikogu esimees Väino Lill, vallavanem Kalle Song, revisjonikomisjoni esimees Rein Volt. 18 poolt häälega võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 41 „Kilingi-Nõmme linna, Tali valla 2005. a majandusaasta aruande kinnitamine ja Saarde valla 2005. a majandusaasta aruande mitte kinnitamine". Saarde Vallavolikogu otsustas:

1. Kinnitada endiste Kilingi-Nõmme Linna, Tali Valla 2005. a majandusaasta aruanne.

2. Jätta kinnitamata endise Saarde Valla 2005. a majandusaasta aruanne.

3. Saarde Vallavalitsusele teha ülesandeks korrastada raamatupidamisfirma teenust kasutades Saarde valla 2005. aasta raamatupidamine ja taasesitada auditeeritud aastaaruanne Saarde vallavolikogule 20. septembriks 2006. a.

4. Otsuse ärakiri saata 7 tööpäeva jooksul Pärnu Maavalitsusele.

5. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

Päevakorrapunkt nr 2. **Külge katastriüksuse jagamine.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 13 poolt häälega (5 ei viibinud hääletamisel) võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 42 „Külge katastriüksuse jagamine".

Päevakorrapunkt nr 3. **Viiroja katastriüksuse jagamine.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 13 poolt häälega (5 ei viibi hääletamise ajal istungil) võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 43 „Viiroja katastriüksuse jagamine".

Päevakorrapunkt nr 4. **Piiroja kinnistu jagamine.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 13 poolt häälega (5 ei viibi hääletamise ajal istungil) võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 44 „Piiroja kinnistu jagamine".

Päevakorrapunkt nr 5. **Uus Külge katastriüksuse jagamine.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 13 poolt häälega (5 ei viibinud hääletamise ajal istungil) võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 45 „Uus Külge katastriüksuse jagamine".

Päevakorrapunkt nr 6. **Laaneallika katastriüksuse jagamine.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 13 poolt häälega (5 ei viibinud hääletamise ajal istungil) võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 46 „Laaneallika katastriüksuse jagamine".

Päevakorrapunkt nr 7. **Teelahkme katastriüksuse jagamine.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 13 poolt häälega (5 ei viibinud hääletamise ajal istungil) võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 47 „Teelahkme katastriüksuse jagamine".

Päevakorrapunkt nr 8. **Enne katastriüksuse jagamine.** Ettekanne peamaakorraldaja Tiiu Karult. 13 poolt häälega (5 ei viibinud hääletamise ajal istungil) võeti vastu Saarde Vallavolikogu otsus nr 48 „Enne katastriüksuse jagamine".

Päevakorrapunkt nr 9. **Saarde Vallavolikogu 22.02. 2006. a määruse nr 17 muutmine.** Ettekanne keskkonnanõunik Eesi Kollalt. 16 poolt ja 2 erapooletu häälega võeti vastu Saarde Vallavolikogu määrus nr 25 „Saarde Vallavolikogu 22.02.2006. a määruse nr 17 muutmine". Saarde Vallavolikogu määras:

1. Muuta Saarde Vallavolikogu 22.02.2006 määruse nr 17 p.4 alljärgnevalt:

4. Korraldatud jäätmeveo teenustasude piirmäärad (koos käibemaksuga) olmejäätmete vedamisel Saarde valla haldusterritooriumil on järgmised:

Konteineri maht m³ / Korraldatud jäätmeveo teenustasu piirmäär EEK (tühjenduskord): 40-100 l jäätmekott (kuni 10 kg) - 35,0; 0,08 - 40,0; kuni 0,14 - 60,0; kuni 0,24 - 70,0; kuni 0,37 - 87,0; 0,60 - 100,0; 0,66 - 104,0; 0,80 - 120,0; 1,5 - 200,0; 2,5 - 284,0; 4,5 - 485,0.

2. Avalikustada käesolev määrus vallavalitsuses ja Saarde valla kodulehel.

3. Määrus jõustub kolmandal päeval peale avalikustamist.

4. Määrusele võib esitada halduskaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul määruse jõustumisest.

Päevakorrapunkt nr 10. **Saarde valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kinnitamine.** Ettekande pidas vallavanem Kalle Song. 16 poolt häälega ja 2 ei hääletanud võeti vastu Saarde Vallavolikogu määrus nr 26 „Saarde valla ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise kava kinnitamine". Saarde Vallavolikogu otsustas kinnitada Saarde valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava ning Kilingi-Nõmme linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava ühiseks Saarde valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavaks.

Päevakorrapunkt nr 11. **Informatsioon ja küsimustele vastamine.**

Informatsiooni andis vallavanem Kalle Song.

Mitmetes allasutustes käib remont: Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis on akende vahetus, samuti käivad tööd Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi katlamaja renoveerimisel; remonttööd on Kilingi-Nõmme lasteaias „Krõll" ning Kilingi-Nõmme klubis.

Internetiühenduse parendamiseks on tellitud 3 vahemasti (30-meetrilist), praegu käivad läbirääkimised paigaldamise osas.

1. septembril 2006. a asub Tihemetsa Põhikooli direktorina ametisse Aita Matson.

Vabadussõja ausamba osas käivad läbirääkimised, hinnapakkumisi on erinevaid, kuid selle probleemiga tuleb veel tegeleda, sest praegused pakkumised ei mahu eelarve summade piiridesse.

Esitatud informatsioon võeti teadmiseks.

Saarde vald
Internetis:
www.saarde.ee

Jäätmed meie ümber ja jalus

Algus lk. 1.

Kui kalliks kujuneb olmejäätmete vedu uuel aastal? Volikogu kinnitas piirhinnad eri suurusega konteinerite tühjendamisele ja veole: 0,08 m³-40 kr; 0,14 m³-60 kr; 0,24 m³-70 kr, 0,37 m³-87 kr; 0,60 m³-100 kr; 0,66 m³-104 kr; 0,80 m³-120 kr; 1,5 m³-200 kr; 2,5 m³-284 kr; 4,5 m³-485 kr. Teenustasud ei tohi nendest kõrgemad olla. Veohinnad on nii kõrged seetõttu, et Paikre prügila väravas tuleb segaolmejäätmete iga tonni eest maksta 561 kr. See hind sisaldab prügila rajamise, hooldamise ja ka tulevase sulgemise kulud. Veokulule lisandub konteineri rendi eest näiteks 26 kr kuus (0,14 m³) või 60 kr (0,66 m³). Väiksema konteineri (0,14 m³) saab osta ca 620 kr eest. 0,66 m³ konteiner maksab ligi 1800 kr.

Kui oleme edukalt käivitanud segaolmejäätmete kogumise ja veo, siis järgnevalt keskendume jäätmete liigiti kogumisele ja kohapeal sorteerimisele. Tahame jõuda sinnamaani, et loodavas jäätmejaamas või suuremate majade juures ja külakeskustes on reas konteinerid erinevate taaskasutatavate jäätmete kogumiseks – metall, plastik, paber, klaas, puit. Selliste jäätmete üleandmine sorteerimisjaama on segaolmejäätmete veost odavam, samuti on see keskkonnasõbralikum teguviis, sest hoiab kokku looduslikku ressurssi. Prügimäele satuks siis vaid see osa jäätmetest, mis taaskasutatavate jäätmete konteinerisse ei sobi, mida ei saa kompostida ega kodus ära põletada.

Juba praegu saab suure osa majapidamises tekkinud jäätmetest paigutada täiesti tasuta pakendikonteinerisse. Need asuvad kaupluste juures, Kilingi-Nõmme kesklinna parklas, turuplatsil jm. Pakend on mistahes materjalist valmistatud toode, mida kasutatakse kauba hoidmiseks, kaitsmiseks ja edasitoimetamiseks. Kuni eraldi konteinereid pole paigaldatud, võib ühte pakendikonteinerisse paigutada kokku igasugusest materjalist jäätmed. Põhiline on, et pakend oleks tühi, puhas ja kuiv, ta ei tohi olla märg ega toidujääkidega saastunud. Pakend on näiteks igasugune karp, kaupa ümbritsev kile, paber- või kilekott, plastkandekott, ühekorrataldrikud ja -topsid, õhuke nakkekile, toote küljes rippuvad etiketid, kinnitusklambrid, pudelidpurgid, jogurtitopsid, joogipudelid, konservikarbid, tuubid, puidust, plastist või kartongist kaubakastid, kaubaalused, metallvaadid. Aga näiteks värvipurk, mis sisaldab veel värvi, kuulub ohtlike jäätmete konteinerisse, kuivanud tühi värvipurk läheb segaolmejäätme konteinerisse. Klaaspudelid ja purgid tuleks panna ümmargusse klaasikonteinerisse, sinna ei või panna aknaklaasi, kodukeemia pudeleid, valgustuspirne ega muust materjalist pudeleid. Lehtklaas läheb segaolmejäätmete hulka.

Tagatisraha ehk pandiga kaetud joogipakendite äraandmise võimalus on müügikohtades või nende vahetus läheduses. Kahjuks puudub see võimalus väikestes maapoodides. Pakendijäätmete veo maksavad kinni pakendiettevõtted.

Vanapaberi kogumiseks on kavas paigaldada konteinerid suurematesse keskustesse ja teha sügisel veoring. Vanapaberi konteinerisse võib viia ka kartongi ja klantspaberil reklaamid. Kuid sinna ei sobi märg ja määrdunud paber, tetrapakid ja kile, kasutatud pabernõud, munaalused ja majapidamispaber.

Ohtlikud jäätmed tuleb viia ohtlike jäätmete konteinerisse, mis asub Kilingi-Nõmme prügila väravas ja kuhu saab läbi jalgvärava juurde ka siis, kui prügila suur värav on suletud. Ohtlike jäätmete konteinerisse võib tuua patareid, akud, vanad õlid, värvid, telerid, külmikud, päevavalguslambid. Ohtlike jäätmete äraandmine on eraisikule tasuta, nende äraveo maksab kinni vald. Ohtlike jäätmete konteiner jääb siia alles ka edaspidi, kui prügila suletakse.

Oma kinnistul võib küttekolletes põletada immutamata ja värvimata puitu ning kiletamata paberit või pappi. Kilejääke, plastpudeleid, ühekordseid plastnõusid, õliseid kaltse ja immutatud puitu saab ohutult põletada vaid spetsiaalsetes seadmetes, kus temperatuur on tavalisest kõrgem.

Kõdunevad jäätmed on otstarbekas kompostida oma kinnistul, siis ei ole neid vaja ära vedada. Aia- ja pargijäätmeid võib kompostida lahtistes aunades, kuid toidujäätmeid vaid kahjurite eest kaitstud kinnistes kompostimisnõudes või -kastides.

Jäätmeteke on keskkonnaprobleem, mille lahendamisel on igal inimesel sõna sekka öelda. Jäätmete vähendamist tuleks alustada juba kaupluses sisseoste tehes, valides keskkonnasõbralikuma pakendiga ja tarbimisele vastupidavamaid tooteid. Õpime sorteerima jäätmeid. Lisaks sellele, et jäätmete sorteerimisega vähenevad jäätmeveokulutused, on jäätmete sorteerimise, töötlemise ja taaskasutamise läbi võimalik vähendada looduse reostumist, kokku hoida energiat ja prügilate ehitamiseks tehtavaid kulutusi.

Igaüks peab teadma, et vastutab oma kinnistu puhtuse eest ja kannab oma valduses olevate jäätmete käitlemise kulud.

Eesi KOLLA

Saarde valla jäätmehoolduseeskiri

1. Üldsätted.

1.1. Käesolev Saarde valla jäätmehoolduseeskiri (edaspidi *eeskiri*) kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 36[5], jäätmeseaduse § 71 lõike 1 ja pakendiseaduse § 15 lõike 1 alusel.

1.2. Eeskiri reguleerib jäätmehoolduse korraldust Saarde valla haldusterritooriumil. Eeskirja lisa 1 sätestab ehitus- ja lammutusjäätmete ning lisa 2 tervishoiu- ja veterinaarteenuse osutaja jäätmete käitlemise korra.

1.3. Eeskirja eesmärk on puhta ja tervisliku keskkonna säilitamine Saarde vallas, jäätmete ohtlikkuse ja koguste vähendamine ning jäätmete taaskasutamise soodustamine.

1.4. Eeskiri on kohustuslik täitmiseks kõigile juriidilistele ning füüsilistele isikutele Saarde valla haldusterritooriumil.

1.5. Korraldatud jäätmeveole ülemineku korra kehtestab Saarde Vallavolikogu, arvestades käesoleva eeskirjaga sätestatut.

1.6. Jäätmehooldust korraldab Saarde Vallavalitsus oma haldusterritooriumi piires.

2. Terminid ja mõisted.

2.1. Eeskirjas kasutatakse mõisteid ja termineid järgmises tähenduses:

2.1.1. Aia- ja haljastusjäätmed on aedade, haljasalade ja kalmistu hooldamisel tekkinud biolagunevad olmejäätmed nagu rohi, lehed, oksad, aga ka pinnas ja kivid.

2.1.2. Biolagunevad jäätmed on anaeroobselt või aeroobselt mikroorganismide toel lagunevad jäätmed, nagu toidujäätmed, aia- ja haljastusjäätmed, reoveesete, paber ja papp.

2.1.3. Ehitus- ja lammutuspraht on ehitus- ja lammutustegevuse ning ehitiste renoveerimise käigus tekkivad jäätmed.

2.1.4. Jäätmed on mis tahes jäätmeseaduse §-s 2 loetletud jäätmekategooriasse kuuluv vallasasi või kinnistatud laev, mille valdaja on ära visanud, kavatseb seda teha või on kohustatud seda tegema.

2.1.5. Jäätmehooldus on jäätmekäitlus, järelevalve jäätmekäitluse üle ja jäätmekäitluskohtade järelhooldus.

2.1.6. Jäätmejaam on spetsiaalselt rajatud tehniliselt varustatud jäätmekäitluskoht (detailplaneeringu ja projekti alusel), kuhu on paigutatud taaskasutatavate jäätmete ja segaolmejäätmete, sh. ohtlike jäätmete kogumiseks kogumiskonteinerid.

2.1.7. Jäätmekäitlus on jäätmete kogumine, vedamine, taaskasutamine ja kõrvaldamine.

2.1.8. Jäätmekäitluskoht on tehniliselt varustatud ehitis jäätmete kogumiseks, taaskasutamiseks või kõrvaldamiseks, s.j. arvesse võttes jäätmeseaduse § 19 ja § 33 täpsustusi.

2.1.9. Jäätmekäitlusle-ping on jäätmevaldaja, kui tellija, ja jäätmekäitlusettevõtja, kui töövõtja, vahel või läbi vahendaja sõlmitud leping, millega töövõtja võtab endale kohustuse jäätmete osaliseks või täielikuks käitlemiseks või vastava tegevuse vahendamiseks ning millega töövõtja muutub pärast tellija poolt jäätmete üleandmist jäätmevaldajaks, kui leping ei näe ette teisiti.

2.1.10. Jäätmepunkt e jäätmete kogumispunkt on taaskasutatavate jäätmete (paberi, pakendijäätmed jms) ning piiratud valikus ohtlike jäätmete (vähemalt akud, patareid ja õlised jäätmed) kogumiseks mõeldud koht, kuhu on paigutatud vastavad kogumiskonteinerid.

2.1.11. Jäätmete kogumine on jäätmete kokkukorjamine, sortimine ja segukoostamine nende edasise veo või tekkekohas taaskasutamise või kõrvaldamise eesmärgil.

2.1.12. Jäätmete kõrvaldamine on nende keskkonda viimiseks või selle ettevalmistamiseks tehtav toiming nagu ladestamine prügilasse, matmine, põletamine jmt.

2.1.13. Jäätmete ladestamine on jäätmete kõrvaldamistoiming, kus jäätmed viiakse keskkonda, paigutades need maa alla või maa peale, nt prügilatesse.

2.1.14. Jäätmete taaskasutamine on jäätmekäitlus-toiming, millega jäätmed või neis sisalduv aine või materjal võetakse kasutusse toodete valmistamisel, töö tegemisel või energia tootmisel, või seda ettevalmistav tegevus. Taaskasutamismoodused on jäätmete korduskasutus, ringlussevõtt (k.a. bioloogiline ringlussevõtt e kompostimine), energiakasutus.

2.1.15. Jäätmetekitaja on isik või seaduse alusel asutatud muu asutus, kelle tegevuse käigus tekivad jäätmed, või isik, kelle tegevuse tulemusel jäätmete olemus või koostis muutub.

2.1.16. Jäätmevaldaja on jäätmetekitaja või muu isik või seaduse alusel asutatud muu asutus, kelle valduses on jäätmed (sh korteriühistu või selle puudumisel kinnisasja omanik, millel asub suvila, elu- või äriruum; ka suvila, elu- või äriruumina kasutatava ehitise või korteri kui vallasasja omanik);

2.1.17. Jäätmevedaja on ettevõtja, kellele avaliku konkursi tulemusena on antud ainuõigus korraldatud jäätmeveoga hõlmatud olmejäätmete vedamiseks konkreetses veopiirkonnas.

2.1.18. Jäätmeveok on jäätmeid kokku pressiv ja konteinerite tühjendamise seadmega varustatud eriotstarbeline veok

2.1.19. Jäätmeveo piirkond on volikogu määrusega kindlaksmääratud omavalitsuse haldusterritooriumi osa, kus korraldatakse regulaarne olmejäätmete kogumine ja vedu, mida teostab üks, selleks ainuõigust omav jäätmevedaja.

2.1.20. Jäätmeveo teenustasud on jäätmete valdaja poolt jäätmevedajale jäätmete vedamise eest makstavad tasud.

*2.1.21. Kompostimine (*bioloogiline ringlussevõtt) on biolagunevate jäätmete lagundamine kontrollitavates tingimustes ning mikroorganismide abil maapinnal või kompostimisnõus.

2.1.22. Korraldatud jäätmevedu on olmejäätmete kogumine ja vedamine määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta või ”¨ !o– kohtadesse kohaliku omavalitsuse organi korraldatud konkursi korras valitud ettevõtja (jäätmevedaja) poolt.

2.1.23. Korraldatud jäätmeveo teenustasude piirmäärad on Saarde Vallavolikogu poolt kehtestatud piirhinnad korraldatud jäätmeveo raames olmejäätmete vedamise eest, millest ei saa olmejäätmete vedamise ainuõigust omava jäätmevedaja teenustasud olla kõrgemad.

2.1.24. Loomsed jäätmed on loomade korjused ja inimtarbeks sobimatud loomsed saadused. Loomsete jäätmete hulka ei loeta loomade väljaheiteid.

2.1.25. Ohtlikud jäätmed on jäätmed, mis vähemalt ühe jäätmeseaduse §-s 8 nimetatud kahjuliku toime tõttu võivad olla ohtlikud tervisele, varale või keskkonnale.

2.1.26. Olmejäätmed (jäätmete nimistus jaotisekood 20) on kodumajapidamisjäätmed ning kaubanduses, teeninduses või mujal tekkinud oma koostise ja omaduste poolest samalaadsed jäätmed. Olmejäätmetes võib sisalduda nii tava- kui ohtlikke jäätmeid, nii püsi- kui biolagunevaid jäätmeid. Olmejäätmed võivad olla segunenud või liigiti kogutud, nt paber ja kartong, klaas, biolagundatavad köögijäätmed, tekstiil, kemikaalid, pesuained, patareid ja akud, elektri- ja elektroonikaseadmed, puit, plastid, metall, ravimid, aia- ja haljastusjäätmed, septikusetted, suurjäätmed, prügi jm.

2.1.27. Olmejäätmete vedamine on konkreetses veopiirkonnas korraldatud jäätmeveoga hõlmatud olmejäätmete laadimine jäätmemahutitest olmejäätmete vedamise ainuõigust omava jäätmevedaja jäätmeveoki(te)le, vedamine ning üleandmine jäätmekäitluskohale või suunamine jäätmekäitlejale edasiseks käitluseks.

2.1.28. Pakend on mis tahes materjalist valmistatud toode, mida kasutatakse kauba, toormest kuni valmiskaubani, hoidmiseks, kaitsmiseks, käsitsemiseks, kättetoimetamiseks ja esitlemiseks kogu tsükli vältel tootjast tarbijani. Pakendiks loetakse ka samal eesmärgil kasutatavaid ühekorratooteid.

2.1.29. Pakendiettevõtja on isik, kes majandus- või kutsetegevuse raames pakendab kaupa, veab sisse või müüb pakendatud kaupa.

2.1.30. Pakendijäätmed on mistahes pakend või pakendimaterjal, mis on jäätmed jäätmeseaduse § 2 tähenduses, v.a. tootmisjäägid.

2.1.31. Probleemtoode on toode, mille jäätmed põhjustavad või võivad põhjustada tervise- või keskkonnaohtu, keskonnahäiringuid või keskkonna ülemäärast risustamist, nagu patareid ja akud, PCB-sid sisaldavad seadmed, mootorsõidukid ja nende osad, elektri- ja elektroonikaseadmed ja nende osad.

2.1.32. Prügila on jäätmekäitluskoht, kus jäätmed ladestatakse maa peale või maa alla, kaasa arvatud jäätmekäitluskoht, kuhu jäätmetekitaja ladestab jäätmed tekkekohal (käitisesisene prügila), ja jäätmekäitluskoht, mida kasutatakse püsivalt jäätmete vaheladustamiseks vähemalt aasta vältel.

2.1.33. Püsijäätmed on tavajäätmed, milles ei toimu olulisi füüsikalisi, keemilisi ega bioloogilisi muutusi. Püsijäätmed ei lahustu, põle ega reageeri muul viisil füüsikaliselt või keemiliselt, nad ei ole biolagundatavad ega mõjuta ebasoodsalt muid nendega kokkupuutesse sattuvaid aineid viisil, mis põhjustaks keskkonna saastumist või kahju inimese tervisele. Püsijäätmete leostuvus veekeskkonnas, ohtlike ainete sisaldus ning nõrgvee ökotoksilisus ei põhjusta täiendavat keskkonnakoormust, seda eriti põhja- ja pinnavee kvaliteedinõudeid silmas pidades.

2.1.34. Segaolmejäätmed on käesoleva korra tähenduses segunenud, sortimata olmejäätmed, samuti olmejäätmed, millest on liigiti kogumise läbi osaliselt eraldatud taaskasutatavad jäätmed ja ohtlikud jäätmed.

2.1.35. Suuremõõtmelised jäätmed on olmejäätmed, mis oma suurte mõõtmete tõttu ei sobi segaolmejäätmete kogumismahutisse (nt vana mööbel jmt).

2.1.36. Taaskasutatavad jäätmed on käesoleva korra mõistes põhiliselt vanapaber ja kartong ning pakendijäätmed.

2.1.37. Taaskasutusorganisatsioon on pakendiettevõtjate poolt pakendi ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse korraldamise eesmärgil loodud keskkonnaministri poolt akrediteeritud mittetulundusühing.

2.1.38. Tavajäätmed on kõik jäätmed, mis ei kuulu ohtlike jäätmete hulka.

2.1.39. Valla ja jäätmevedaja vaheline leping on jäätmevedaja ja Saarde valla vahel sõlmitav leping, millega reguleeritakse jäätmevedaja ja Saarde valla vahelisi õigusi ja kohustusi korraldatud jäätmeveo korraldamisel.

2.2 Käesoleva korra punktis 2.1 nimetamata mõiste defineerimisel lähtutakse jäätmeseaduses ning teistes jäätmehooldust reguleerivates õigusaktides sisalduvatest terminitest ja mõistetest.

3. Jäätmekäitluse üldnõuded.

3.1. Iga tegevuse juures tuleb rakendada kõiki võimalikke meetmeid, et vältida või vähendada jäätmeteket ning kanda hoolt, et tekkivad jäätmed ei põhjustaks ohtu tervisele, varale ega keskkonnale.

3.2. Jäätmete nõuetekohase käitlemise eest vastutab jäätmevaldaja. Kui jäätmevaldajat pole võimalik kindlaks teha, korraldab jäätmete kogumist ja vedu jäätmete asukohajärgse kinnistu või krundi omanik või haldaja. Kinnistu korrashoiu eest vastutab kinnistu omanik, kui leping ei näe ette teisiti.

3.3. Jäätmevaldaja on kohustatud käitlema tema valduses olevaid jäätmeid vastavalt kehtestatud nõuetele ja käesolevale eeskirjale või andma need käitlemiseks üle vastavat õigust omavale isikule.

Järgneb lk. 4.

Saarde valla

Algus lk. 3.

3.4. Jäätmevaldaja peab iga tegevuse juures rakendama kõiki võimalikke meetmeid vältimaks ohtlike jäätmete segunemist või segamist omavahel või tavajäätmetega või mistahes ainega.

3.5. Tekkinud jäätmeid tuleb taaskasutada, kui see on tehnoloogiliselt võimalik ja ei ole muude käitlusmoodustega võrreldes ülemäära kulukas. Prügilasse võib ladestada vaid prügilakõlbulikke jäätmeid, mille taaskasutamine ei ole võimalik või otstarbekas.

3.6. Jäätmete taaskasutamiseks võimalikult suures ulatuses tuleb jäätmeid nende tekkekohas liigiti koguda. Liigiti kogutud jäätmed ei tohi nende kogumise ja veo erinevatel etappidel teiste jäätmeliikidega seguneda.

3.7. Liigiti kogumise arendamine koos tähtaegadega konkreetsete jäätmeliikide kaupa toimub vastavalt jäätmeseadusele ja Saarde valla jäätmekavale.

3.8. Segunenud olmejäätmed tuleb enne edasisse käitlusse suunamist sortida, liigiti kogutud jäätmed vajadusel järelsortida. Segunenud ja sortimata olmejäätmete ladestamine prügilasse on keelatud alates jäätmeseaduses sätestatud tähtaegadest. Sortimine toimub läheduse põhimõtet arvestades mõnes sobivas ja nõuetele vastavas jäätmekäitluskohas.

3.9. Jäätmete ladustamine või ladestamine toimub ainult selleks ettenähtud kohtades nende tekkekohale võimalikult lähedal asuvas tehnoloogiliselt sobivas, tervisekaitse- ja keskkonnanõuetele vastavas ning vastavat luba omavas jäätmekäitluskohas.

3.10. Jäätmete kõrvaldamine (ladestamine, matmine, põletamine) väljaspool prügilat või jäätmekäitluskohti on keelatud, välja arvatud oma kinnistul põllumajanduses, metsanduses või aianduses tekkinud mõningad jäätmed (mitte kilejäägid), mida võib käidelda oma kinnistu piires, ning pinnase täitmine inertse ehitusprahiga oma kinnistul.

3.11. Biolagunevaid jäätmeid võib kompostida vastavalt jäätmeseaduse nõuetele selleks nõuetekohaselt ettevalmistatud kompostimisväljakutel või oma kinnistul.

3.12. Saarde Vallavalitsus ja Vallavolikogu korraldavad Saarde vallas olmejäätmete kogumise ja veo, kehtestades selleks vajalikke õigusakte ja sõlmides lepinguid.

3.13. Jäätmevaldaja on kohustatud järgima omavalitsuse poolt esitatud nõudeid jäätmete kogumisel ja edasisel käitlemisel.

3.14. Valla haldusterritooriumil tegutsev juriidilisest isikust jäätmetekitaja on kohustatud:

3.14.1. oma tegevuse käigus tekkinud jäätmed jäätmekäitlusettevõttele nende taaskasutamise, käitlemise või ladustamise eesmärgil üle andma;

3.14.2. pidama koguselist ja liigilist arvestust oma tegevusega seotud jäätmete tekke ja käitlemise kohta.

3.14.3. säilitama jäätmekäitlust tõestavat dokumentatsiooni vähemalt 1 aasta.

3.15. Ettevõtja, kes tegeleb jäätmekäitlusega jäätmeseaduse § 73 mõistes, peab omama jäätmeluba. Ohtlike jäätmete käitlemiseks on nõutav ohtlike jäätmete käitluslitsents.

3.16. Jäätmevaldaja ei tohi sõlmida jäätmekäitluslepingut ega anda jäätmeid üle isikule, kellel puudub vastav jäätmeluba.

4. Jäätmete kogumine ja nõuded kogumisvahenditele.

4.1. Jäätmevaldaja kohustuseks on:

4.1.1. koguda oma kinnistul tekkinud jäätmed ning teavitada kinnistul asuvaid elanikke ja seal töötavaid isikuid jäätmehoolduse korraldusest ning eeskirja nõuetest;

4.1.2. omada või rentida piisavas koguses ja suuruses jäätmemahuteid või kasutada jäätmekäitluslepingu alusel ühismahuteid;

4.1.3. korraldada jäätmete üleandmist jäätmeluba omavale või registreeritud jäätmekäitlejale või taaskasutada või kõrvaldada jäätmed vastavalt kehtivatele nõuetele. Kui jäätmevaldaja ja territooriumi haldaja on eri isikud, reguleeritakse nende omavaheliste kohustuste jaotus lepinguga;

4.1.4. võimaluse korral vähendada jäätmete mahtu enne kogumisvahendisse asetamist kokkupressimise teel.

4.2. Jäätmevaldaja on kohustatud ohtlikud jäätmed ja probleemtoodete jäätmed ülejäänud jäätmetest eraldi koguma ning selleks ette nähtud jäätme- või kogumispunktidesse üle andma.

4.3. Taaskasutatavad jäätmed, mille liigiti kogumine vallas on korraldatud, tuleb paigutada liigiti vastavatesse kogumismahutitesse või anda üle taaskasutusorganisatsioonile, tootjale või tema volitatud isikule.

4.4. Jäätmed tuleb paigutada selleks ettenähtud jäätmemahutitesse. Jäätmete jätmine mahutite lähedusse neid mahutisse paigutamata ei ole lubatud, v.a. suurjäätmete puhul kokkuleppel jäätmevedajaga.

4.5. Olmejäätmete mahutisse ei või panna:

4.5.1. tule- ja plahvatusohtlikke jäätmeid;

4.5.2. vedelaid jäätmeid;

4.5.3. ohtlikke jäätmeid;

4.5.4. käimlajäätmeid;

4.5.5. kogumiskaevude setteid;

4.5.6. erikäitlust vajavaid jäätmeid;

4.5.7. aineid ja esemeid, mis võivad ohustada jäätmemahutite hooldajat või jäätmekäitlejat;

4.5.8. aineid ja esemeid, mis oma kaalu, mõõtmete või kuju tõttu või muul põhjusel võivad kahjustada mahuteid või jäätmeveokeid või raskendavad märkimisväärselt jäätmete kokkupressimist;

4.5.9. ehitus- ja lammutusjäätmeid.

4.6. Tuhka võib paigutada mahutitesse, kui tuhk on jahtunud.

4.7. Puidu töötlemise ja mööbli tootmise jäätmeid, sh saepuru, puukoor, laastud, pinnud jm kogutakse eraldi ja taaskasutatakse soovitavalt energia tootmiseks.

4.8. Haljasalade, parkide ja kalmistu hooldamisel kogutud lehed ja oksad võib vaheladustada ajutiselt Kilingi-Nõmme prügilasse, et neid kasutada kattematerjalina prügila sulgemisel.

4.9. Jäätmevaldaja korraldab suurjäätmete, mida ei ole võimalik nende suuruse või kaalu tõttu paigutada mahutitesse, äraveo ning paigutab kogutavad jäätmed mahuti juurde jäätmevedajaga kokkulepitud ajaks. Suurjäätmed on näiteks mööbliesemed, maddratsid jm. Suurjäätmetena ei käsitleta autoromusid, vanarehve, ehitus- ja lammutusjäätmeid, elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmeid.

4.10. Elektri- ja elektroonikaromud, sh külmikud, pesumasinad, arvutid, telerid, tööriistad jmt, kogub jäätmevaldaja lahus muudest jäätmetest ja annab üle elektri- ja elektroonikaseadme turustajale tagastamiskohta või elektroonikaromude kogumiskohta. Kogumist ja käitlemist korraldab tootja.

4.11. Romusõidukid, kasutatud osad ja vanarehvid tuleb üle anda vastavasse kogumiskohta või lammutuskotta. Kogumist ja käitlemist korraldab tootja.

4.12. Vanametall tuleb üle anda metallijäätmete kokkuostuga tegelevale ettevõttele või toimetada vastavasse kogumiskohta.

4.13. Ehitus- ja lammutusjäätmed tuleb eraldi käidelda vastavalt eeskirja lisale 1.

4.14. Kodumajapidamises tekkivad ohtlikud jäätmed tuleb viia ohtlike jäätmete konteinerisse, mis asub kogumispunktis, kuni ümberkorraldusteni Kilingi-Nõmme prügila territooriumil.

4.15. Jäätmevaldaja kasutuses peab olema piisav kogus vastava suurusega jäätmemahuteid.

4.16. Kergestiriknevad ja halvastilõhnavad jäätmed tuleb paigutada jäätmemahutitesse paberi- või kilekottidesse pakitult ning selliselt, et need ei levitaks lõhna, ei põhjustaks ohtu inimestele ega määriks mahuteid.

4.17. Eraldikogutavad kompostitavad biolagunevad jäätmed tuleb paigutada jäätmemahutisse paberi- või mõnest muust biolagunevast materjalist kottidesse pakitult. Biolagunevate jäätmete mahutisse ei tohi panna kilekotte või muid kompostimiseks kõlbmatuid jäätmeid.

4.18. Jäätmevaldajad võivad jäätmete kogumiseks kasutada mitme naaberkinnistu peale ka ühiseid kogumismahuteid, seejuures peavad ühises jäätmekäitluslepingus olema fikseeritud kõik ühist kogumismahutit kasutavad jäätmevaldajad.

4.19. Jäätmemahutid võivad olla jäätmevaldaja omand või kasutusel lepingu alusel.

4.20. Kogumisvahendina tohib kasutada mahutit, mis oma tehnilistelt näitajatelt võimaldab koguda ja hoida jäätmeid nii, et oleks välditud jäätmete laialikandumine, haisu levimine, leke, tuleohu tekkimine, jäätmetest nõrguvate vedelike sattumine keskkonda.

4.21. Jäätmemahutid peavad olema terved, korralikult suletavad, kuuma veega pestavad ning ei tohi põhjustada terviseohtu ega keskkonnareostust.

4.22. Korraldatud olmejäätmeveoga liitunud jäätmevaldajal on lubatud kasutada:

4.22.1. niiskuskindlast paberist või plastikust 40-100 l jäätmekotte, mis on paigutatud aiaga piiratud territooriumil või ruumis alustele või spetsiaalsesse hoidlasse nii, et nad oleksid kaitstud sademete või muul viisil niiskumise ning loomade ligipääsu eest;

4.22.2. kaanega suletavaid jäätmekonteinereid, mis võimaldavad jäätmeveokil laadida tõstemehhanismi abil;

4.22.3. kaanega suletavaid jäätmemahuteid, mida on võimalik käsitsi tühjendada või millega veetakse jäätmed jäätmekäitluskohtadesse;

4.22.4. metallist või plastist väikekonteinereid mahuga 80, 100, 120, 140, 240, 360, 600 ja 800 liitrit, metallist konteinereid mahuga1,5… 2,5 ning 4,5 m^3 või presskonteinereid;

4.22.5. üldkasutatavates kohtades (pargid, parklad, tänavad, ühissõidukite peatuskohad jm) võib kasutada teist tüüpi jäätmemahuteid;

4.22.6. minimaalne konteinerimaht hoonestatud kinnistul on 80 l minimaalse tühjendussagedusega lähtuvalt punktis 5.7 toodud tühjendussagedusele.

4.23. Olmejäätmete valdaja, kes omab käesoleva korra punkti 4.22 nõuetele vastavaid jäätmemahuteid, kasutab peale korraldatud olmejäätmeveoga ühinemist edaspidi oma kogumismahuteid. Kui olmejäätmete valdaja ei oma sobivat isiklikku või eraldi renditud jäätmemahutit, paigutab mahutid jäätmevaldaja juurde avaliku konkursi korras väljavalitud jäätmevedaja, andes võimaluse jäätmemahuti rentimiseks või omandisse ostmiseks.

4.24. Jäätmemahutid peavad asetsema kinnistu piirides tasasel alusel ja olema ligipääsetavad tühjendamiseks. Juurdepääs jäätmemahutitele peab olema talvel lumest puhastatud. Jäätmemahutite kaugus naaberkinnistu piirist peab olema vähemalt 3 meetrit kui naaberkinnistute omanikud ei ole kokku leppinud teisiti.

4.25. Jäätmemahuteid tohib paigutada väljapoole oma kinnistut ainult vastava kinnistu või krundi omanikuga kooskõlastatult. Omavalitsusele kuuluvale maale jäätmemahuti paigutamise kooskõlastab Saarde Vallavalitsus.

4.26. Mahutite tehnilise korrasoleku, puhastamise ja desinfitseerimise eest vastutab mahutite omanik.

4.27. Mahutite säilimise, õige kasutamise, ligipääsetavuse ja selle ümbruse korrashoiu eest vastutab jäätmemahutite valdaja.

4.28. Mahutile peab olema nähtavasse kohta kantud märge kogutava jäätmeliigi kohta ning kogumismahutit tühjendava ettevõtte nimi ja kontaktandmed.

4.29. Vedelaid ohtlikke jäätmeid peab säilitama kinnistes kogumismahutites, mis välistab nende sattumise atmosfääri, veekogudesse, maapinnale või kanalisatsiooni.

4.30. Käsitsi teisaldatavad jäätmemahutid ja konteinerid tuleb paigutada tasasele horisontaalsele alusele autotee lähedale, et jäätmeveok pääseks takistamatult vähemalt kümne meetri kaugusele. Konteiner ei tohi olla paigutatud sõidu- või kõnniteele ega häirida muul viisil liikluskorraldust. Rajatud piirded, kaitsed ja alused ei tohi takistada kogumisvahendite tühjendamist.

4.31. Mahutid võib paigutada vastavatesse katusealustesse või aedikutesse, tõkestamata vaba juurdepääsu mahutitele lukustatud ukse, künnise, trepiastmete või muude takistustega. Mahutite või ümbritseva rajatise lukustamise korral peab jäätmevaldaja kindlustama nende avamise tühjenduspäeval.

4.32. Mahutitele juurdesõidutee korrashoiu eest territooriumil vastutab territooriumi haldaja.

4.33. Üldkasutatavatesse kohtadesse (pargid, parklad, ühissõidukite peatuskohad jm) paigutab jäätmete kogumismahutid kohalik omavalitsus või territooriumi haldav organisatsioon. Kaupluste, ametiasutuste ja teenindusettevõtete sissekäikude juures peab nende lahtioleku ajal olema jäätmete kogumismahuti.

4.34. Taaskasutatavate jäätmete kogumismahutite paigaldamise korraldab Saarde Vallavalitsus koostöös vastavate jäätmekäitlejatega. Kogumismahutite asukohad tuleb paigutajal eelnevalt kooskõlastada Saarde Vallavalitsusega.

4.35. Jäätmemahutite paigaldamise jäätmekogumispunktidesse liigiti kogutud jäätmete jaoks korraldab Saarde Vallavalitsus.

5. Jäätmete vedu ja käitlemine.

5.1. Jäätmeveo jäätmekäitlus-kohtadesse korraldab jäätmevaldaja, v.a. olmejäätmete korraldatud vedu. Korraldatud olmejäätmeveol kogutakse olmejäätmed ja veetakse jäätmekäitluskohta konkursi korras valitud ettevõtja poolt.

5.2. Jäätmete vedu teenustööna, taaskasutamist ja kõrvaldamist Saarde valla haldusterritooriumil võib läbi viia ainult jäätmeloa alusel ning õigusaktidega sätestatud korras.

5.3. Jäätmed tuleb vedada jäätmeloas märgitud jäätmekäitluskohta. Kui jäätmevaldaja veab ise oma jäätmeid, tuleb need viia vastavat jäätmeluba omavasse jäätmekäitluskohta.

5.4. Jäätmete vedu tuleb korraldada elanikke vähim häirivamal viisil. Jäätmete vedu elumajade juurest on keelatud kell 22.00 kuni 07.00.

5.5. Jäätmevedaja on kohustatud koristama jäätmemahutite tühjendamisel ning jäätmete veol keskkonda sattunud jäätmed.

5.6. Jäätmemahuteid peab tühjendama sagedusega, mis väldib nende ületäitumist, haisu ja kahjurite teket ning ümbruskonna reostust.

5.7. Olmejäätmete konteinereid peab tühjendama üldjuhul vähemalt üks kord kuus. Kogumismahutit võib tühjendada harvemini, kui sinna ei panda biolagunevaid jäätmeid. Liigitikogutud taaskasutatavate jäätmete kogumismahuteid võib tühjendada vastavalt vajadusele.

5.8. Objektidel, kus jäätmete väikese koguse tõttu oleks korraldatud jäätmevedu punktis 5.7 sätestatud sagedusel ülemäära kulukas ning selleks puudub tervise- ja keskkonnakaitsevajadus, võib kogumismahuteid tühjendada harvemini, kuid mitte harvemini kui 1 kord kvartalis.

5.9. Korraldatud jäätmeveol sätestatakse olmejäätmete veo sagedus ja aeg igal konkreetsel juhul jäätmevaldaja ja jäätmevedaja vahelise jäätmeveolepinguga, lepingu mittesõlmimisel lähtutakse punktis 5.7 sätestatud minimaalsest veosagedusest.

5.10. Jäätmed, mille säilitamine kinnistul või krundil kujutab endast vahetut ohtu inimeste tervisele, tuleb ära vedada koheselt.

5.11. Jäätmeid peab vedama kinnises veovahendis, pakitult või muul asjakohasel viisil nõnda, et jäätmed, sealhulgas nendest imbuvad vedelikud ja nõrgvesi ei satuks laadimise ega vedamise ajal keskkonda.

5.12. Jäätmeveo ettevõte on kohustatud:

5.12.1. vedama jäätmeid õigusaktidega sätestatud korras;

5.12.2. eemaldama kogumisvahenditesse toodud jäätmed kokkulepitud ajagraafiku järgi või vastavalt vajadusele sagedusega, mis väldib mahutite ületäitumist, haisu teket ja keskkonnareostust. Elanikkonnalt jäätmeid kogudes võivad jäätmekäitlusettevõtte töötajad siseneda minimaalselt vajaliku sagedusega eraomanduses olevatele territooriumidele;

5.12.3. koguma kokku kogumisvahendi tühjendamisel või veo käigus lendunud või pudenenud jäätmed ning likvideerima sellest põhjustatud keskkonnareostuse;

5.12.4. oma tegevuse käigus mitte kahjustama jäätmete kogumismahuteid;

5.12.5. paigutama tühjendatud kogumismahuti tagasi selle esialgsesse kohta;

5.12.6. kasutama oma tööprotsessis jäätmete kogumiseks ja veoks kohaldatud veokeid ning välistama jäätmete pudenemise, tilkumise või lendumise transportimisel;

5.13. Saarde valla haldusterritooriumil asuva jäätmekäitluskoha haldaja kooskõlastab vallavalitsusega eeskirjad, kus reguleeritakse jäätmete vastuvõtu ja käitlemise või ladestamise tingimused, järelhooldus ja seire.

5.14. Jäätmekäitluskoha haldaja peab pidama arvestust saabunud jäätmekoguste üle detailsusega, mis võimaldab jäätmearuande koostamist ning vajaliku informatsiooni saamist käideldud või ladestatud jäätmete koguste kohta jäätmetoojate lõikes.

6. Korraldatud jäätmevedu.

6.1. Kohaliku omavalitsuse organ korraldab oma haldusterritooriumil olmejäätmete kogumise ja veo. Korraldatud jäätmeveoga liitumine on kohustuslik kogu Saarde valla territooriumil.

6.2. Korraldatud jäätmeveoga haaratavad jäätmeliigid, veopiirkonnad, jäätmeveo sagedus ja aeg ning jäätmeveo teenustasu piirmäär kehtestatakse Saarde Vallavolikogu määrusega.

6.3. Korraldatud jäätmeveo korral kogutakse ja veetakse jäätmed määratud piirkonnast määratud jäätmekäitluskohta või -kohtadesse vallavalitsuse korraldatud konkursil valitud ettevõtja (jäätmevedaja) poolt. Korraldatud jäätmeveo konkursil edukaks tunnistatud jäätmevedaja omab kehtestatud veopiirkonnas määratud jäätmeliikide osas jäätmeveo ainuõigust kuni kolm aastat.

6.4. Korraldatud jäätmeveoga kogutud jäätmed veetakse lähimasse vastavat jäätmeluba omavasse jäätmekäitluskohta.

6.5. Jäätmevaldaja loetakse liitunuks korraldatud jäätmeveoga elu- või tegevuskohajärgses jäätmeveo piirkonnas. Jäätmevaldaja on korraldatud jäätmeveoga liitunud alates kohaliku omavalitsuse organi korraldatud jäätmeveo jäätmeloa kehtima hakkamisest või Saarde Vallavolikogu määruse jõustumisest, millega kehtestatakse jäätmeliigid, millele kohaldatakse korraldatud jäätmevedu, veopiirkonnad, vedamise sagedus ja aeg ning jäätmeveo teenustasu piirmäär. Liitumisajaks loetakse antud loa või eelnimetatud määruse jõustumise ajast hilisemat aega.

6.6. Kõik Saarde valla haldusterritooriumil hoonestatud või hoonestatavat (alates ehitusloa väljastamisest) maaüksust

jäätmehoolduseeskiri

omavad või siin elavad või tegutsevad olmejäätmete valdajad juriidilised ja füüsilised isikud on olmejäätmete osas kohustatud sõlmima jäätmeveolepingu omavalitsuse poolt korraldatud jäätmeveokonkursi võitnud jäätmevedajaga.

6.7. Korraldatud jäätmeveoga on hõlmatud ka bussipeatustes, tänavatel, avalikes parkides, kalmistutel ning haljasaladel paiknevate avalike jäätmemahutite tühjendamine ja viimatinimetatud jäätmemahutites asuvate olmejäätmete vedamine.

6.8. Vallavalitsus võib kuni kolmeks aastaks lugeda jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks tema põhjendatud avalduse alusel.

6.9. Korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks loetud jäätmevaldaja on kohustatud esitama üks kord aastas vallavalitsusele, viimase määratud tähtajal, kirjaliku selgituse oma jäätmete käitlemise kohta.

6.10. Korraldatud jäätmeveoga liitumise ning mitteliitunuks lugemise täpsem kord, teenustasude piirmäärade ja teenustasude muutmise kord ning konkursi korraldamise kord kehtestatakse eraldi määrusega.

7. Jäätmete põletamine.

7.1. Lahtises tules võib oma kinnistu või krundi piires tuleohutusnõudeid järgides põletada põllumajandus- ja metsandustegevuse, aiakoristuse ning haljastusjäätmeid (taimeosad, oksad, risu). Muude jäätmete, sealhulgas ohtlike jäätmete ja kile põletamine on keelatud.

7.2. Küttekolletes võib põletada ainult immutamata ja värvimata puitu ning kiletamata paberit ja pappi.

7.3. Saarde valla tiheasustusega aladel võib aiakoristusjäätmeid põletada üldjuhul vaid ajaperioodidel 15. aprill kuni 15. mai ja 15. september kuni 15. oktoober.

7.4. Ülejäänud juhtudel on jäätmete põletamine lubatud ainult vastavat jäätmepõletusluba ja välisõhu erisaasteluba omavas ettevõttes.

7.5. Kõik jäätmete põletamisega seotud erandjuhud tuleb eelnevalt kooskõlastada vallavalitsusega ja päästeteenistusega.

8. Reovee ja setete käitlus ning jäätmete kompostimine.

8.1. Reovee puhastamine ja setete käitlemine toimub vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavadele.

8.2. Kogumiskaevusid ja püüdureid tühjendatakse vastavalt vajadusele. Tühjendamist paakautoga teostab vastavat tegevusluba omav ettevõte.

8.3. Puhastamata reovett on keelatud juhtida veekogudesse.

8.4. Reovesi ja kogumiskaevude setted tuleb anda käitlemiseks üle vastavat luba omavale käitlusettevõttele. Peamiseks reovee käitluskohaks Saarde vallas on Kilingi-Nõmme linna piiril asuv reoveepuhasti.

8.5. Kogumiskaevude setteid ja reovett võib reovee vastuvõtu sõlme vedada ainult tegutsemis- ja jäätmeloa alusel.

8.6. Kogumiskaevude, läbivoolsete settekaevude, biotiikide ja septiku setted, reoveepuhastis tekkiv muda ning fekaalid kuivkäimlatest tahendatakse reoveepuhasti mudaväljakul ja kompostitakse seejärel kompostimisväljakul või mõnes nõuetekohases sõnnikuhoidlas. Kompostimise tehnoloogiast tuleb kinni pidada. Komposti võib kasutada põllumajanduses ja haljastuses.

8.7. Kompostimata reovee kogumis- ja settekaevude setete ning käimlajäätmete territooriumile laotamine on keelatud.

8.8. Kuivkäimla sisu tohib hajaasustusega alal kaevata oma kinnistul maasse hilissügisel.

8.9. Sõnnikut tohib laotada sulanud maale. Säilitamisel peab sõnnik olema kompostitud ning kaetud mulla või kilega.

8.10. Majapidamises ja ettevõtluse käigus tekkivad biolagunevad jäätmed tuleb võimaluse korral eraldi koguda ja kompostida.

8.11. Füüsilised isikud võivad biolagunevad jäätmed kompostida oma kinnistul või krundil, kusjuures toidujäätmeid tohib kompostida spetsiaalses kinnises, kahjurite eest kaitstud, ainult selleks ettenähtud kompostimisnõus või -kastis. Aia- ja pargijäätmeid võib kompostida ka lahtiselt aunas.

8.12. Lahtine kompostiaun peab asuma vähemalt 5 meetri kaugusel naaberkinnistust, kui naabrid ei lepi kokku teisiti. Lahtise kompostiauna paiknemine krundil peab vastama veekaitse nõuetele.

8.13. Ettevõtluses tekkinud biolagunevad jäätmed tuleb anda kompostimiseks üle vastava jäätmeloaga jäätmekäitluskohta või kompostida selleks tehniliselt ettevalmistatud ja omavalitsusega kooskõlastatud väljakutel.

8.14. Toidujäätmeid võib taaskasutada loomasöödana.

8.15. Avalike haljasalade, parkide ja kalmistu hooldamisel tekkinud haljastusjäätmed tuleb kompostimiseks üle anda vastava jäätmeloaga jäätmekäitluskohta või kompostida selleks tehniliselt ettevalmistatud ja omavalitsusega kooskõlastatud väljakutel. Kuni Kilingi-Nõmme prügila sulgemiseni võib eelnimetatud jäätmeid vaheladustada ajutiselt Kilingi-Nõmme prügilas nende hilisemaks kasutamiseks kattematerjalina prügila sulgemisel. Biolagunevate jäätmete kompostimisplatsi rajamisel Kilingi-Nõmme piirkonda korraldatakse seal biolagunevate jäätmete kompostimist.

8.16. Keelatud on kompostida jäätmeid, mis kahjustavad komposti või muudavad selle kasutamiskõlbmatuks.

9. Ohtlikud jäätmed ja probleemtooted.

9.1. Kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete kogumist ja üleandmist litsentseeritud jäätmekäitlusettevõttele korraldab Saarde Vallavalitsus.

9.2. Ohtlikud jäätmed tuleb koguda ülejäänud jäätmetest eraldi, vältides erinevat liiki ohtlike jäätmete segunemist omavahel või teiste jäätmeliikidega. Kui see on vajalik tervise- või keskkonnaohu vähendamiseks ning tehnoloogiliselt võimalik ja mitte ülemäära kulukas, tuleb juba segunenud ohtlikud jäätmed enne edasist käitlust lahutada.

9.3. Kodumajapidamises tekkinud ohtlikud jäätmed peab jäätmevaldaja viima jäätmepunkti ohtlike jäätmete konteinerisse, andma üle ohtlike jäätmete kogumisringi raames või vastavat litsentsi omavale isikule. Jäätmepunktis võetakse ohtlikke jäätmeid vastu ainult füüsilistelt isikutelt.

9.4. Ohtlike jäätmete konteinerite asukohad ning ohtlike jäätmete kogumisringi marsruudi ning toimumisajad kooskõlastatakse vallavalitsusega.

9.5. Ohtlike jäätmete kogumispunktis peab nähtavas kohas olema hõlbustavad tegevusjuhised ning nõuded kogumispunkti kasutamisel. Infotahvlite paigaldamise tagab ohtlike jäätmete kogumist korraldav isik.

9.6. Juriidilised isikud korraldavad ohtlike jäätmete kogumise ise ning on kohustatud tekkinud ohtlikud jäätmed üle andma otse ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale ettevõttele.

9.7. Juriidiline isik on kohustatud pidama arvestust oma tegevuses tekkinud ohtlike jäätmete täpse koostise ja koguste kohta ning märgistama tekkinud ohtlikud jäätmed või nende pakendid vastavalt keskkonnaministri määrusega kehtestatud korrale.

9.8. Ohtlike jäätmete üleandmisel vastavat litsentsi omavale ettevõttele peab juriidiline isik vormistama igakordselt nõuetekohase saatekirja ohtlike jäätmete üleandmise kohta.

9.9. Ohtlike jäätmete saatekiri sisaldab andmeid üleantavate jäätmete valdaja, tekitaja, vedaja, vastuvõtja ja vedamiseks üleantud isiku kohta, samuti andmeid ohtlike jäätmete liigi, koostise, koguse ja põhiomaduste kohta. Saatekirja vorm on kehtestatud keskkonnaministri määrusega.

9.10. Ohtlike jäätmete kogumist, vedu ja edasist käitlemist tohib korraldada ainult keskkonnaministri poolt välja antud ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omav ettevõte.

9.11. Probleemtooted tuleb koguda ülejäänud jäätmetest eraldi.

9.12. Probleemtoodete kogumiseks mõeldud kogumispunktide paigaldamise korraldavad probleemtoodete tootjad, kooskõlastades asukohad eelnevalt vallavalitsusega.

9.13. Probleemtoodete tootja on kohustatud tagama tema poolt valmistatud, edasimüüdud või sisseveetud probleemtoodetest tekkivate jäätmete kokkukogumise ja edasise käitlemise.

9.14. Elektri- ja elektroonikaromud, sh külmikud, pesumasinad, arvutid, telerid, tööriistad jmt, kogub jäätmevaldaja lahus muudest jäätmetest ja annab üle elektri- ja elektroonikaseadme turustajale või elektroonikaromude kogumiskohta.

9.15. Romusõidukid, kasutatud osad ja vanarehvid tuleb üle anda vastavasse kogumiskohta või lammutuskotta. Kogumist ja käitlemist korraldab tootja.

10. Pakendid ja pakendijäätmed.

10.1. Pakendite ja pakendijäätmete kogumise, veo vastuvõtupunktist käitluskohta ning taaskasutamise korraldavad pakendiettevõtjad või nende volitusel taaskasutusorganisatsioon.

10.2. Pakendiettevõtja on kohustatud tasuta tagasi võtma oma kauba veo- ja rühmapakendi, lõppkasutajalt või tarbijalt müüdud kauba müügipakendid või -pakendijäätmed pakendiseaduses ette nähtud korras. Müügipakendi tagasivõtmise nõue hõlmab pakendit, mille tüüp, kuju ja suurus vastavad selles müügikohas müüdava kauba pakendile.

10.3. Tagatisrahaga koormatud pakendid võetakse vastu müügikohtades või nende läheduses.

10.4. Taaskasutusorganisatsioon paigutab pakendite ja pakendijäätmete, v.a. tagatisrahaga pakendid, konteinerid Kilingi-Nõmme linnas tihedusega keskmiselt 1 punkt 1000 meetri kaugusel, valla hajaasustuses vähemalt 1 konteiner küla keskuses. Konteinerite asukohad ja paigaldamistingimused kooskõlastab taaskasutusorganisatsioon vallavalitsusega.

10.5. Pakendid ja pakendijäätmed tuleb koguda ülejäänud jäätmetest eraldi ning viia selleks ettenähtud pakendikonteineritesse või kogumispunktidesse. Pakendid ja pakendijäätmed peavad vastama taaskasutusorganisatsiooni kehtestatud nõuetele, olema tühjad ja liigiti sorditud, eraldi paber ja kartong, klaas, plastik, metall. Kui pakendikonteinereid eri liiki pakendijäätmetele pole paigaldatud, võib kõik koguda ühte konteinerisse.

11. Loomsed jäätmed.

11.1. Loomsete jäätmete käitlemise aluseks on veterinaarkorralduse seadus, jahiseadus, loomatauditõrje seadus ja neist tulenevad õigusaktid.

11.2. Loomsed jäätmed tuleb käitlemiseks üle anda Toidu- ja Veterinaarameti poolt tunnustatud loomsete jäätmete käitlusettevõttele. Loomsete jäätmete matmine on keelatud. Oma kinnistul või krundil võib matta üksikuid lemmikloomi.

12. Jäätmekäitluskohtade järelhooldus.

12.1. Jäätmekäitluskoha järelhooldus on suletud jäätmekäitluskoha keskkonnaseire ning võimaliku negatiivse keskkonnamõju, sealhulgas keskkonnahäiringu tõrje. Nimetatud tegevusi reguleerib keskkonnaministri 29. aprilli 2004. a. määrus 38.

12.2. Kilingi-Nõmme prügila sulgemise vajadus tuleneb keskkonnaministri vastavast määrusest ning Pärnumaa jäätmekavast, mille alusel suletakse eelnimetatud prügila niipea, kui alustab tööd Paikuse Jäätmekäitluskompleks.

12.3. Kilingi-Nõmme prügila järelhooldus toimub vastavalt järelhoolduskavale.

13. Aruandlus.

13.1. Jäätmevaldajal peab olema ülevaade tema valduses olevate jäätmete liigist, hulgast ja päritolust, jäätmekäitluse seisukohast olulistest omadustest ja jäätmetest tulenevast ohust tervisele, keskkonnale või varale.

13.2. Kõik füüsilised ja juriidilised isikud on kohustatud andma teavet jäätmekäitluse üle järelevalvet teostavatele ametnikele käesoleva eeskirja nõuete täitmise kohta.

13.3. Vallas tegutsevad jäätmeluba ja keskkonnakompleksluba omavad isikud või jäätmeseaduse § 74 kohaselt registreeritud isik on kohustatud pidama pidevat arvestust oma tegevuses tekkinud, kogutud, hoitud või vaheladustatud, veetud, töödeldud, taaskasutatud ja kõrvaldatud jäätme liigi, hulga, omaduste ja tekke kohta. Kui jäätmed antakse üle teisele jäätmekäitlejale, tuleb arvestust pidada ka jäätmete sihtkoha, kogumissageduse, veomooduste ning taaskasutamis- ja kõrvaldamistoimingute kohta. Jäätmealase arvestuse algdokumente ja nende alusel koostatud koondandmeid tuleb säilitada vähemalt viis aastat ning esitada need jäätmekäitluse üle järelvalvet teostavale ametnikule viimase nõudmisel.

13.4. Jäätmevaldajate registri asutab Saarde Vallavolikogu.

14. Lõppsätted

14.1. Ebaseaduslikult keskkonda viidud jäätmete kõrvaldamine ja nendest põhjustatud keskkonnareostuse likvideerimine toimub vastavalt jäätmeseadusele.

14.2. Käesoleva eeskirjaga sätestatud nõuete rikkumisel kohaldatakse jäätmeseadusega ettenähtud abinõusid.

14.3. Järelvalve käesoleva eeskirja nõuete täitmise üle toimub keskkonnajärelvalve seaduses sätestatud korras.

Taas hooldusravist

Hooldusravi on muutunud aktuaalseks teemaks. SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse töö on muutnud ärevaks 2006. a aprillis avalikustatud Vabariigi Valitsuse määruse "Haiglavõrgu arengukava" muutmise eelnõu.

Seni kehtiva, 2004. a lõpus kinnitatud määruse kohaselt on meie asutus hooldusravihaiglate nimistus. On olnud jätkusuutlik, vastanud nii tervishoiuameti kui haigekassa poolt kehtestatud nõuetele. Töötajad on saanud vastava väljaõppe ja iga-aastase täiendkoolituse eesmärgiga osutada hooldusravi vähemalt 2015. aastani, nagu on planeeritud maakondlikus hooldusravivõrgu arengukavas 2004-2015. Pärnu maakond tegi selle arengukava pilootprojektina, võttes aluseks 2015. aastal asutuse teeninduspiirkonnas planeeritava üle 65 aastaste elanike arvu. Arvestuslikuks aluseks on 10 voodit iga tuhande üle 65 aastase elaniku kohta. Sellest lähtuvalt on Kilingi-Nõmme tõmbekeskusele (millesse kuuluvad Kilingi-Nõmme, Saarde, Tali ja Häädemeeste) arvestatud 2015. aastaks 16 hooldusravi voodikohta. Litsentseeritud hooldusravi voodikohti on samas 28, asutuse voodikohtade täituvus on viimastel aastatel olnud pidevalt 42-52 kohta (hooldusravi + tasulise hoolduse voodikohad).

"Haiglavõrgu arengukava" muutmise eelnõusse on lisatud punkt järgmise sõnastusega: "Jätkusuutlikkuse tagamiseks ei arvestata hooldushaiglate loetelusse hooldushaiglaid ravivoodite arvuga alla 20." Maakondlikku arengukava koostades ei olnud voodikohtade miinimumarvu määratud. Hooldusravihaiglana tegevuse jätkamiseks on toimunud mitmed koosolekud ja läbirääkimised. Asutuse asutajaliikme Aivar Õuna ja Saarde vallavanema Kalle Songaga on koos käidud Pärnu maavanema jutul, kellelt on saadud heakskiit asutuse töö jätkamiseks. Selle tulemusel kutsuti maavalitsusse kokku Pärnumaa Hooldusravivõrgu arengukava koostanute koosolek, käidi 8. juunil. Tallinnas Sotsiaal-ministeeriumis määruse muutmise eelnõu koostajatega kohtumas. Sotsiaalministri abi meditsiini alal Peeter Laasik ja Pärnumaa Tervishoiu-nõunik Katrin Sihver külastasid Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskust. Suhtumine meie töösse oli positiivne. Praegu käivad läbirääkimised Surju ja Tahkuranna piirkonda teenindava perearstiga ja tema vahendusel vallavalitsustega hooldusravi tõmbekeskuse muutmise osas Pärnu alt Kilingi-Nõmme teeninduspiirkonnaks, mis lisaks meile vajalikud 5 kohta hooldusravihaiglate nimistusse püsima jäämiseks.

Peeter Laasiku sõnul peaks 2006. aasta oktoobriks olema tehtud muudatused maakondlikus hooldusravivõrgu arengukavas, et jääda püsima hooldusravihaiglate loetelusse. Pärnu Maavanemalt on saadud nõusolek maakondliku arengukava muutmiseks. Loodame, et saame oma tegevust jätkata, nagu oleme seda planeerinud, vähemalt aastani 2015.

Sotsiaalministri abi meditsiini alal Peeter Laasik ja Pärnumaa Tervishoiu-nõunik Katrin Sihver Kilingi-Nõmmes.

Kristi SUTT

Saarde vallavolikogu ja vallavalitsuse liikmete majanduslike huvide deklaratsioonid 2005. a. kohta

1. Ees - ja perekonnanimi; 2. Isikukood (ei avalikustata); 3. Ametikoht; 4. Asutus (tööandja); 5. Ametipalga aste ja ametipalk; 6. Kinnisvara; 7. Registrisse kantud autod, vee- ja õhusõidukid; 8. Aktsiad, osad ja muud väärtpaberid; 9. Pangaarved; 10. Võlad pankadele ja teistele eraõiguslikele isikutele, kui võla suurus ületab eelmise kuue kuu ametipalga või 50 000 krooni, kui ametikohal ametipalka ei maksta; 11. Muud varalised kohustused; 12. Muud regulaarsed tulud; 13. Maksustatav tulu; 14. Dividenditu

1. **Rein Volt**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. 1/3 mõtteline osa elamust Lodja külas; 7. Sõiduauto Ford Sierra 1988.a; 8. ei oma; 9. ei oma; 10. ei oma, 11. ei ole; 12. ei ole; 13. 2500.-; 14. ei ole.

1. **Aita Matson**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. Kuusiku talu Saarde vald Pärnumaa ühisomandis abikaasaga; 7. sõiduauto Ford Sierra 1988.a.; 8. ei oma, 9. ei oma, 10. ei oma; 11. ei oma; 12. palk ja lisatasud põhitöökohal; 13. 182799.-, 14. ei ole.

1. **Erli Aasamets**; 3. volikogu liige - aseesimees; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 0,5 Eesti keskmist palka; 6. korter Kilingi-Nõmmes ühisomandis; 7. sõiduauto Audi 100 1983.a; sõiduauto Audi 100 1991.a; 8. ei oma; 9. Hansapank; 10. ei ole; 11. ei ole; 12. Kilingi-Nõmme Gümnaasium 13. 162196.-; 14. ei ole.

1. **Karl Ruukel**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. Elamumaa Saarde vald Saarde küla, maatulundusmaa Saarde vald Kärsu küla, maatulundusmaa Saarde vald Kärsu küla; 7. ei oma, 8. väärtepaber; 9. Hansapank hoiuarve, Sampo pank hoiuarve; 10. AS Hansa Liising Eesti; 11. ei ole; 12. palk põhitöökohal; 13. 224897.-; 14. ei ole.

1. **Hugo Tomson**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. elumaja Saarde vald Kilingi-Nõmme linn ühisomand; 7.Sõiduauto VAZ 21011 1980.a, veoauto GAZ 53-12 1984.a, sõiduauto MAZDA 1999.a; 8. ei ole; 9. Hansapank arveldusarve; 10. ei ole; 11. palk põhitöökohal, pension; 13. 14. ei ole.

1. **Agu Leivits**; 3. volikogu liige; 4.Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. Korter Kilingi-Nõmme linnas; 7. sõiduauto Opel Astra 1994; 8. ei oma; 9. Hansapank arveldusarve, Hansapank eriarve, Hansapank kreeditarve; 10. ei ole; 11. ei ole; 12. palk põhitöökohal; 13. 14.

1. **Peep Kaljuste**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. Elamumaa Saarde vald Tali küla; 7. sõiduauto Ford Focus 2004.a; 8. ei oma; 9. SEB Ühispank arveldusarve, Hansapank arveldusarve; 10. SEB Ühispank kodulaen, 11. ei ole; 12. palk põhitöökohal; 13. 146867.-; 14. ei oma.

1. **Aleksander Vilinurm**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. maatulundusmaa Saarde vald Pärnumaa, maatulundusmaa Saarde vald Pärnumaa, maatulundusmaa Saarde vald Pärnumaa, maatulundusmaa Tahkuranna vald Pärnumaa; 7. ei oma; 8. ei oma; 9. Hansapank arveldusarve, Ühispank arveldusarve; 10. ei oma; 11.Hansaliising, Ühisliising, Hüpoteek; 12. palk põhitöökohalt; 13. 85245.-; 14. ei oma.

1. **Peep Paimre**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. Uuetoosi talu Väljaküla küla Saarde vald, Rasmuse maaüksus Saarde vald Pärnumaa; 7. Sõiduauto AUDI 200 1986.a, veduk SCANIA 1993.a; 8. ei oma; 9. SEB Ühispank kaardikonto, SEB Ühispank arveldusarve (2), 10. ei ole; 11. Hüpoteek; 12. ei ole; 13. 14. ei ole.

1. **Elvi Sikk**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. ei oma; 7. ei oma; 8. ei oma; 9. Hansapank arveldusarve; 10. ei ole; 11. ei ole; 12. palk põhitöökohal; 13. 83508.-; 14. ei ole.

1. **Avo Tursk**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. maatulundusmaa Saarde küla saarde vald, maatulundusmaa Mustla küla Saarde vald, maatulundusmaa Kamali küla Saarde vald, maatulundusmaa Kamali küla Saarde vald; 7. ei oma; 8. ei oma; 9. Hansapank arveldusarve; 10. ei ole; 11. ei ole; 12. palk põhitöökohalt; 13. 60000.-; 14. ei ole.

1. **Evi Lapp**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. Korter Saarde vald Kilingi-Nõmme linn; 7. ei oma, 8. ei ole; 9. Hansapank arveldusarve; 10. ei ole; 11. ei ole; 12. palk põhitöökohal; 13. 90942.-; 14. ei ole.

1. **Erki Kangur**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. Elamu Saarde vald Kilingi-Nõmme; 7. sõiduauto MAZDA 1987.a; 8. ei oma; 9. Hansapank arvelduskonto, kaardikonto, Ühispank arvelduskonto, kaardikonto; 10. Ühispank; 11. ei ole; 12. palk põhitöökohal; 13. 121524.-; 14.ei ole.

1. **Olev Koltsin**; 3. volikogu liige; 4. saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. ei oma; 7. ei ole; 8. ei oma; 9. Hansapank arveldusarve; 10 ei ole; 11. ei ole; 12. palk põhitöökohal; 13. 14. ei ole.

1. **Aarne Link**; 3. volikogu liige; 4. Saarde Vallavolikogu; 5. 500.- istungist osavõtt; 6. korter Saarde vald Kilingi-Nõmme linn kaasomand; 7. sõiduauto DAEWOO Lanos 1999.a; 8. ei oma; 9. Hansapank tähtajaline hoius, arveldusarve; 10. ei ole; 11. ei ole; 12. palk põhitöökohal; 13.290892.-; 14. ei ole.

1. **Andres Kukk**; 3. abivallavanem; 4. Saarde Vallavalitsus; 5. 6. Kinnistu Saarde vald Kilingi-Nõmme linn; 7. sõiduauto BMW 525 TDS 1993.a., sõiduauto MAZDA 626 1989.a; 8. osak Aravete Agro OÜ; 9. Hansapank arveldusarve; 10. Hansapank kodulaen; 11. ei ole; 12. ei ole; 13. 114365.-; 14. ei ole.

1. **Anne Saar**; 3. pearaamatupidaja; 4. Kilingi Nõmme Linnavalitsus; 5. 9350.-; 6. kinnistu Saarde küla Saarde vald ühisomand; 7. sõiduauto RENAULT Megane 2000.a; 8. ei oma; 9. Hansapank arveldusarve; 10. ei ole, 11. ei ole; 12. ei ole; 13. 134268.-; 14. ei ole.

1. **Evald Tamsalu**; 3. abilinnapea; 4. Kilingi-Nõmme Linnavalitsus; 5. 9500.-; 6. 4-toaline korter Tihemetsa alevik Saarde vald; 7. sõiduauto AUDI 100 1984.a; 8. ei ole; 9. Hansapank arvelduskonto, kogumispensionikonto; 10. ei ole; 11. ei ole; 12. hüvitis Saarde Vallavolikogu töös osalemise eest; 13. 145140.-; 14. ei ole.

1. **Lea Ilus**; 3. pearaamatupidaja; 4. Saarde Vallavalitsus; 5. 8500.-; 6. 2-toaline korter Tihemetsa alevik Saarde vald; 7. sõiduauto OPEL Aatra 2001.a, VOLKSWAGEN Golf 1999.a; 7. ei oma; 9. Hansapank arveldusarve, Ühispank arveldusarve; 10. ei ole; 11. ei ole, 12. ei ole; 13 119000; 14. ei ole.

1. **Tiiu Karu**; 3. abivallavanem; 4. Saarde Vallavalitsus; 5. 8500.-; 6. Talu Saarde vald , korteriomand Saarde vald; 7. sõiduauto MITĐUBISHI Pajero 1986.a, sõiduauto AUDI 80 Avant 1995.a; 8. ei oma; 9. Hansapank arveldusarve (2), Hansapank krediidiarve; 10. ei ole; 11. ei ole; 12. ei ole, 13. 156317.-; 14. ei ole.

Lea ILUS
Saarde Vallavalitsuse
vallasekretär

Päästeteenistuse uudised

7. juulil toimusid Pärnu-Jaagupi staadionil Lääne-Eesti Päästekeskuse Pärnumaa päästeosakonna võistlused komandodele. Võisteldi autopritsis ja seitsme osavõtnud meeskonna seast saavutas Kilingi-Nõmme Tugikomando võistkond I koha ja karika. Meeskonda kuulusid Sven Koovit, Haivar Kielas, Renno Reinhold, Elari Kuhi, Jaan Ilves ja Avo Kask. Mehed said kingituseks telgid ja nüüd seisab ees Pärnumaa esindamine 29.juulil Rakveres toimuvatel Eesti Vabariigi 2006.a tuletõrjespordi individuaalvõistkondlikel meistrivõistlusel. Viimati saavutas Kilingi-Nõmme komando 1929.aastal Tallinnas võistlustel "Rosenbaueri" pumbaga vabariigi ulatuses esikoha. Hoiame põialt!

Olev PAUKSON
Kilingi-Nõmme
tugikomando pealik

Saarde vald Internetis:
www.saarde.ee

Tihemetsa Internetis:
www.tihemetsa.ee

Konkurss "Kaunis kodu 2006"

Nagu mitmel varasemal aastal, toimus ka tänavu konkurss "Kaunis Eesti kodu 2006", mille patrooniks on Vabariigi President. Samuti toimus maakondlik konkurss Pärnumaa kaunimate kodude väljaselgitamiseks. Objekte hinnati neljas klassis:

1) eramud, suured majad, koolimajad jms,

2) hooneterühmad,

3) looduslähedane keskkond,

4) maa-asustus (talud, külad, põllumajanduskeskused jms).

Maavalitsuse komisjon käis objektidega tutvumas 23. mail. Hiline kevad ja talvekahjustused ei lasknud õuede ilu täiel määral välja paista, kuid hoolsa käe tegemised olid siiski näha.

Saarde Vallavalitsuse poolt hindamiseks esitatud objektidest pälvisid maakonnas kõrge hinnangu ja kuulutati konkursi võitjateks Meose hooneterühm (4) maja Saarde külas, omanikeks perekond Kangur, Julika ja Karl Ruukel, Anne ja Peep Saar, Tiia ja Paul Alp. Looduslähedase keskkonna klassis auhinnati RMK Lodja jahimaja, mis asub Lodja külas. Võitjad kutsuti maavanema juurde vastuvõtule.

Peaministri tänukirja ja vimplid said ka kõik teised valla poolt esitatud objektid – eelnimetatutele lisaks siis veel perekond Tiiu ja Jaan Tähepõllu kodu ning Külli Ollino ja Heiki Jerðovi kodu Kilingi-Nõmmes, perekond Arina ja Jaanus Miti kodu Tali külas ning AS Eesti Metsataim keskus Marana külas.

Tänu ja kiitus hoolsatele peremeestele-perenaistele!

Eesi KOLLA

Foto: Tiiu Karu

RMK Lodja jahimaja

Kooliuudised

Lastekaitsepäev Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis

Kilingi-Nõmme Gümnaasium tähistas lastekaitsepäeva kunstiliste tegevustega. Õpilasi osales lastekaitsepäeval 111. Korralduse ja läbiviimise juures tegid kaasa algklasside klassijuhatajad, muusikaõpetaja ning huvijuht.

Õpilased olid jagatud nelja nn töötoa vahel: savist voolimise tuba, joonistamise tuba, tahvlile joonistamine ja mängutuba. Igal lapsel oli võimalus liituda kordamööda kõigi töötubadega. Nõnda valmisid vahvad voolitud loomakesed, kausid ja muud kujundid, saali seina kaunistasid vabateemalised pildid. Algselt plaanis olnud asfaldile joonistamine jäi vihma tõttu ära, kuid selle asemel joonistasid lapsed oma klassi tahvlitele pilte, seal leidus koolimaju, vikerkaari, suve ning isegi merepõhi oli seal jäädvustatud.

Õpetajad said oma soovid ja teadaanded nende rõõmsate piltide taustal edasi öelda. Päris viimane koolipäev see siiski polnud, kuid vastu suvevaheaega meeldis lastele küll proovida üht ja teist moodust enda ideede väljendamiseks. Mängutoas said nad osa eesti pärimuskultuurist, sest peamiselt olid mängud pärit just meie kaugemast minevikust.

Lastekaitsepäeva tähistamisel oli oluline anda lastele tegevus, mille kaudu nad õpivad. Sellel päeval sai mõnigi esimest korda savi voolida või mõni teine tahvlile joonistada ning

lõpuks mänguruumis natuke laulda ja tantsida, sest mängudeks olid valitud eesti pärimuskultuuri kuuluvad laulu- ja tantsumängud. Nõnda õppisid nad juurde vanemaid, kuid väga lõbusaid mänge.

Kuigi akna taga sahistas vihm, paistis koolimajas sellel päeval päike. Lapsed õppisid mängu abil teistega arvestama ja käelises tegevuses midagi ise looma.

Lastekaitsepäev sai teoks projektirahadega, seda toetasid Pärnumaa Kultuurkapitali ekspertgrupp, Saarde Vallavalitsus ja Kilingi-Nõmme Gümnaasium. Aitäh kõigile tegijatele ja osalejatele!

Laine ÜLEMAANTE
Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi huvijuht

Ilmast ja põllust

TALV SUVI SÜGIS KEVAD

Tulukesed heinakõrtel ennustavad sügiseks head viljasaaki.

Õnnetoovad sõnajalaõied ja rahapajad on nagu muistegi jäänud vaid soovunelmateks. Ometigi peibutab jaaniussikeste rohekas valgus ikka ja jälle pidulisi tule juurest eemale kastemärjast rohust sõnajalaõit otsima. Igal aastal rituaal ei õnnestugi - jaan keerab vihmakraanid valla. Tänavugi õnnestus lääne-eestlastel üle noatera jaanitulele pääseda, Peipsipoolsetel jäi pilvetekk hommikuni taevast katma. Halliste mulgid teadsid, et enne jaanipäeva müristamine rikub "kõikse ilma". Peale äikest on ilmad tõepoolest mõnda aega tasakaalust väljas. Tegelikult on süüdi ebastabiilsus ise, erineva niiskuse ja temperatuuriga õhumasside võimuvõitlus. Loodusel on tegemist, et võimuvahetustega sammu pidada.

Tänavuse kevadsuve erakordsus oli "kokkujooksnud" õitsemisaeg. Väga harva saab näha ühekorraga õites kõiki puid-põõsaid: kirsse, toomingaid, pihlakaid, õunapuid, kastaneid ja lõpuks sireleid. Jahe kuiv kevad lükkas varasematel õitsemisalguse paari nädala jagu edasi, saabunud kuumalaine aga tõukas hilisemaid õitsejaid varem oma õiepungi avama. Nartsissidelgi õitsesid varasemad ja hilisemad sordid üheaegselt.

Segadust jätkub nii metsa, aeda kui põllule. Pakasekahjustustest kosus jõudsamalt talirukis, nisu vaid kohati. Jõgeva Sordiaretusjaama järgi on parem põldude seisund Kesk- ja Lõuna-Eestis. Lääne- ja Edela-Eestis tuli põldudele teha uus külv, orased pole aga kuiva ja kuumaga kõige tugevamad. Heinakasvu olevat põldheintel mõõdukalt, luhamaadel hõredalt. Vahelduvad sajuilmad tõstavad õhuniiskust, venitavad hommikuse kaste kadumist keskpäevani. Kuivemat aega on oodata juulis, senise ilmarütmi järgi täiskuu eel ja järel. Saarde maadel on tänavu väga vähe sademeid. Suurem vihm tuli koos äikesetormiga 22. ja 23. juunil - kokku 34,6 mm. Juba jaanipäevaks olid veeloigud mulda vajunud. Torm tekitas mõnes paigas kahju elektriliinidele, murdis puid. Suurem möllamine toimus Viljandi ümbruses nagu viimastel aastatel märgata. Ka Tihemetsa näib äikesele meeldivat, kasvõi möödaminnes korraks sisse põigata.

Mõnda nõuannet äikese käitumisest võiks meenutada. Välk otsib võimalikult lühikest teed pilvest maani, seega tabab sageli kõrgemaid objekte. Peale puude tuleb eemale hoida mobiilside- ja kõrgepingeliinidest, tavalistest elektriliinidest ja piksevarrastest. Nende ümber tekib välgutabamuse hetkel vähemalt 10-15 m kaugusele ulatuv pingetsoon, mis tapab. Ka vees ujuva inimese pea või tasasel maal seisja keha võib jääda sihtmärgiks. Ohtlikud on jalgrattasõit ja jooksmine. Ohutu on suletud akendega autos istumine. Äikese kätte jäädes peab eemale hoidma metallesemetest (traktor, kraanad), ka tööriistadest (vikat, kang, labidad) vähemalt 20 m kaugusele. Kui paigal seistes juuksed äkki püsti tõusevad, tuleb kohe liikuda (mitte joosta) teise kohta, vähemalt mõnikümmend meetrit kaugemale. See nähtus viitab välgulöögi võimalusele. Lagedale jäädes parim - hoiduda võimalikult maadligi. Kõige kindlam on olla siseruumides. Varjumise viimane aeg on, kui välgu ja müristamise ajavahe väheneb 10 sekundini. Ettevaatus on alati tarkuse ema!

Järgneb.
Svea RANDMAA

2005/2006 õa krõllimised Krõllis

Kuna juulikuust suletakse lasteaed Krõll suvepuhkuseks ja remontideks, siis on just nüüd paras aeg selle õppeaasta töödele-tegemistele joon alla tõmmata. Oli üks tegus õppeaasta. Märklauseks võiks öelda: “Laste isetegemise aasta”. Isegi õpetajate töö hindamine käis laste toimetamiste ja sellest saadud rahulolu põhjal. Kuna lapse individuaalsus ja elus toimetulek omab üha suuremat tähtsust, siis need väikesed isetegemised ongi just need, mis panevad aluse tema ettevõtlikkusele. Mida rohkem saab laps lasteaias eduelamusi, seda julgem on ta tulevikus.

Kõige vanem rühm “Päikesed” paistis eriti silma iseuurimise ja iseotsustamise poolest. Nad olid koguni nii vahvad, et seadsid kokku iseenda lõpupeo. Valisid **ise** enda repertuaari ja olid **ise** ka lõpupeo läbiviijateks. Eks nad olidki nagu meie maja päikesed - valgustasid ja soojendasid meid kõiki ja nakatasid tegutsemistuhinaga.

Üks suuremaid õnnestumisi möödunud õppeaastal oli kahtlemata lavastus “Lumekuninganna” - sellest ilmus ka “Pärnu Postimehes” artikkel. Olime veidi pettunud, kuna ajakirjanik vestles lastega väga palju, aga laste endi ütlemised ja arvamused lehte ei jõudnudki. Selle-eest tegi rõõmu lastevanemate rahuloluküsitlus kevadel, kus peeti lapse suurimaks õnnestumiseks sellel õppeaastal osalemist etenduses. Kui kogemusi käisid saamas teised maakonna lasteaednikud, siis kõige suuremat imestust valmistas neile see, kuidas me usaldasime vaid lastele kogu etenduse läbiviimise - täiskasvanud jäid siin ju lavatöölisteks. “Pärnu Postimehes” jäi mainimata ka see tõsiasi, et etenduses lõid kaasa lapsed alates teisest eluaastast. **Palju tänu emmedele, kes tegelasi kostümeerisid!**

Laste mängitud etendusi oli teisigi: Tipi ja Täpi rühma “Tibuke” ning ”Jussikese seitse sõpra”; Päikese rühma ”Punamütsike” (Siin tahaks kindlasti tänada veel lapsevanemaid, kelle korraldatud õnneloos toetas laste lõpuekskursiooni.); Sipsikute “Kakuke”, ”Kes ütles näu”; Mõmmikute “Naeris”. Meile lasteaeda tulid külla lasteteatrid “Trumm”, “Mäng”, “Must ja Valge”, “Miku-Manni Lasteteater”. Pakkujaid oli palju rohkemgi, aga mahutada ei andnud neid meie tihedasse isetegutsemisse kuidagi.

Maakonna õpetajad käisid meilt kogemusi saamas teistelgi kordadel. Neid jagasid liikumisõpetaja Reet Eesmaa ja rühmaõpetajad Raili Rohtmaa ja Anu Andrejeva. Siinjuures teeb kurvaks see, et lastevanematel on huvi laste tööde-tegemiste vastu vähe: avatud uste päeval külastas lasteaeda vaid kahe käe sõrmede jagu vanemaid.

Palju rõõmu valmistas aga, et sügisel alustas meie majas tööd noor ja tubli eripedagoog Riina Ruul, kes aitas ühtekokku 15 last nii häälikuseades kui ka kõnearenduslikult.

Usinalt käis koos Beebikool Heili Tohvi juhendamisel. Jõuluvanagi käis neid mudilasi üle vaatamas ja kommikotte toomas. Kuna Jõuluvanal oli sel aastal väga kiire ,siis jõudiski ta lasteaeda vaid kõige pisemate juurde. Suuremaid lapsi ootas ta RMK metsamajas, kui tema põdrad metsa all end kosutasid laste toodud toidukraamiga. Kui siin mõned lapsevanemad veidi pettusid, et ei olnudki igaaastast jõulukontserti lastelt, siis laste jaoks oli see Jõuluvanaga omaette olemise aeg.

Väikeste krutskiteta ei saa ükski Krõll - nii alustasime koera-aastat koerustükkidega, milleta lasteaiast õhtul last kätte lihtsalt ei antudki. Loodame, et see koerustükkide tegemise lust koos lapsega jäi lapsevanematele alles ja rõõmustab neid ka edaspidi.

Kahtlemata toimusid kõik traditsioonilised üritused: Terepidu, õunapäev, vanavanemate pidu, isadepäeva pidu, mardi-kadripäevad, luuletuste lugemise võistlus, Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud aktus, lauluvõistlus, folklooripidu koos klubiga “Eakad”, nõidade pidu, öödisko kooliminejatele, spordipäevad, emadepäeva pidulik aktus klubis. Vaheldust igapäevaellu tõid õppekäigud, matkad ja piknikud loodusesse, mängupeod, külalised kontserdiga muusikakoolist. Võtsime osa Tuletõrjespordi Olümpiast, kus saavutasime tubli 8. koha.

Vaieldamatult oli suursündmuseks ka meie kauaaegse lauluõpetaja Helgi Smirnova loodud lauludega plaadi ja noodiraamatu ilmumine. Nende järele on suur nõudlus terves vabariigis. Plaati esitleti klubis 4. juunil. Osa tema laule oli levinud käsikirjaliselt varemgi, aga noodiraamatusse said nad kirja pandud sellel kevadel**. Suur tänu kõigile, kes sellele kaasa aitasid.** Mitte igal vallal ei ole lastelaulude heliloojat! Siinjuures kasutan võimalust meelde tuletada, et Helgil on 25. augustil juubel tulemas. **Palju õnne talle!**

Lasteaias õppis-kasvas kas siis päris ise või väikese abiga 92 last, kevad on meilgi pereheitmise aeg ja kooli saatsime 18 Päikest. **Kallid kooliõpetajad! Hoidke ja armastage meie Päikeseid - siis saate teiegi osa nende soojusest ja särast!** Palume mõistvat suhtumist, sest üks väike Krõll on neil koolikotis kõigil. Ütleb ju meie lasteaia laulgi: ”Krõlli kaasa võtame me kooliteele - kes muidu tuletaks vallatusi meelde!”

Kaunist suve kõigile! Ootame kõiki mudilasi tagasi augustis.

Ines SAVI
Juhataja asetäitja
õppe-kasvatustöö alal

Lepatriinud Õpetaja Anuga maailma avastamas.

SAARDE
LÄBI AJALOO PRISMA 83

1928. aasta.

Kui automobiili üldine kaal, mis koosneb automobiili kaalust tühjalt ja suurimast lubatava koorma kaalust, ületab 3500 kg, peab olema erisisseseade, mis hoiab autot igas olukorras tagasivajumise eest, kui ka seljataha vaatamise peegel.

Aparaadid peavad kindlasti töötama ja nii olema asetatud, et kõrvaldada nii palju, kui see üldse võimalik, iga tulekahju või plahvatuse hädaohtu, kui ka iga hädaohtu liikumisele ning et lõhn, suits või kära ei ehmataks ja tõsiselt ei tülitaks. Automobiil peab varustatud olema vaikselt töötava väljalaske sisseseadega.

Automobiilide ja nende järelveovankrite rattad peavad olema varustatud kummirehvidega või mõne muu võrdselt elastilise süsteemiga.

Pöördeasside väline ots ei tohi üle sõiduki äärmise kontuuri ulatuda.

Autol pidi olema tugev kõlasignaalaparaat, ees 2 valget tuld, taga 1 punane. Kui sõiduk sõitis üle 30 km/t, pidid tuled näitama vähemalt 100 meetrit.

Automobiili juhil pidid olema omadused, mis on külladaseks kindlustuseks avalikule julgeolekule.

Suvel alustati kiriku kapitaalremondiga. Aega kulus 2 kuud ja maksumuseks 4200 kr. Kõik kulud kaeti vabatahtlikest annetustest ja üksi 29 isikut kokku annetasid 2170 krooni. Näiteks Lõmsi talu peremehed M. Päärson ja J. Päärson annetasid kumbki 50 krooni (Nõmmes oli 3 Lõmsit: 1 talu oli praeguse leivatööstuse kohal, teises talus elab perekond Krimm ja kolmandas Lõmsi talus elab perekond Maal). Vastremonditud kirik avati pidulikult jumalateenistusega 2. septembril ja teenisid praost W. Schultz, õpetaja Grünberg ja kohalik õpetaja Torrim.

Augustis muutusid väikesed vallakoolid 6-klassiliseks.

4.-5. augustil toimusid Kaitseliidu Pärnu Maleva laskevõistlused.

5. augustil korraldas Kaitseliidu Pärnumaa Malev Kilingi-Nõmme alevis spordipeo asukohaga haridusseltsi spordiplatsil, mis asus peaaegu praeguse staadioni kohal. Algus oli kell 9.00 maleva lipu vastuvõtmisega Kilingi-Nõmme raudteejaamas orkestri ja aukompanii poolt. Kell 9.45 algas pidulik rongkäik Kilingi-Nõmme laadaplatsilt spordiplatsile. Kell 10.00 võistluste avamine spordiplatsil ja kergejõustikuvõistlused. Kell 10.30 jalgratastega võidusõit, start Majanduse Ühisuse peakaupluse eest. Kell 15.00 köievedu. Kell 15.30 jalgpallivõistlus. Kell 1 päeval algas Tuletõrje Seltsi Suveaias rahvapidu. Kell 21.00 Tuletõrjemaja saalis piduõhtu, võistluste lõpuaktus ja pidulik auhindade kätteandmine.

Saarde majapidamiskool muudeti Saarde Kodumajanduse täienduskooliks ja üheks õpetajaks oli 1928-1930 Hendrik TALLO. Mees pidas arstiametit, oli kohalikus kaitseliidus ja Jahimeeste Seltsis juhtival kohal.

Saarde Majanduse Ühisus palkas Voltveti osakonna ärijuhiks Jaan PÄRI.

Kilingi-Nõmme raamatukogu juhatas järgmised 4 aastat Hermann PEERANDI.

Kilingi-Nõmmes asutati Saarde Aianduse- ja Mesinduse Selts ja Näite- ja Helikunsti Selts. Viimase juhatusse kuulusid L. Kuusk, J. Paumann, H. Peerandi, J. Martinson, E. Krausberg ja Grossmann. Seltsi näiteringi üks suuremaid lavastusi oli J. Liivi kurbmäng "Ordumeister", millega käidi ka kihelkonna teistes keskustes esinemas. Seltsil oli hiljem oma meeskoor ja sümfooniaorkester.

Voltvetis alustas tööd Karjakontrolliühing ja Voltveti vallas arendas H. Mitt Rikandi talus maakarja, M. Ruukel Vasu talus ja J. Utsar Torgi talus anglesi karja.

Kilingi-Nõmme Tuletõrje etteotsa valiti Villem Tamm. Kuna 1921. aastal ehitatud hoone oli väikeseks jäänud, lammutati see ja ehitati uus, kus oli sees 4 garaþeerimise kohta, korralik voolikukuivatamise torn ja häirekell. Tuletõrjet toetas rahaliselt kohalik alevivalitsus ja isegi Põhjapaberi ja puupapi vabriku juhatus Tallinnast toetas suurema summaga.

Saarde Põllumeeste Selts ostis kokku 452 siga, makstes 25983 krooni, ja 40100 kanamuna maksumusega 1987 krooni.

Saarde Majanduse Ühisus avas Laiksaares - Laiksaare Põllumeeste Seltsi majas oma kolmanda harukaupluse (01.07.1928). Vastutavaks müüjaks oli Harald Mets, abiliseks August Kuningas. Ühisus tellis neile kundedele, kes ostsid Ühisuse kauplusest aasta jooksul üle 100 krooni eest kaupa, tasuta lehe "Ühistegelised Uudised".

1928. aastal oli Saardes kasvupinda järgmiselt:

talve- ja suverukis - 1410 ha (keskmine saak 763 kg/ha),

talinisu - 151 ha (keskmine 648 kg/ha),

suvenisu - 397 ha (keskmine 600 kg/ha),

tatar, hernes, uba, lääts - 79 ha (keskmine 657 kg/ha),

oder - 1002 ha (keskmine 565 kg/ha),

kaer - 1748 ha (keskmine 459 kg/ha),

segavili - 533 ha (keskmine 697 kg/ha),

kartul - 658 ha (keskmine 4988 kg/ha),

söödajuurikad - 90 ha (keskmine 10818 kg/ha),

lina - 976 ha (keskmine 976 kg/ha),

põlluheina - 1858 ha (keskmine 2994 kg/ha),

niiduheina - 8412 ha (keskmine 1023 kg/ha),

ristikuseeme - 119 ha (keskmine 71 kg/ha).

Kilingi-Nõmme alevikogu võttis oma 3. septembri istungil vastu sundmääruse alevi turukorra kohta. Mõned üldtõed:

§1 - Turgu peetakse kaks korda nädalas, teisipäeval ja reedel. Turuplatsi koha määrab alevivalitsus.

§ 2 - 1. aprillist - 1. oktoobrini kaubeldakse 05.00-13.00, muul ajal 07.00-14.00.

§ 3 - Väljaspool turuplatsi, teedel-platsidel kauplemine keelatud.

§ 4 - Turgu korraldab alevivalitsus, määrates turuülevaataja ja kontrolöri.

§ 5 - Turul on lubatud ainult sammusõitmine.

§ 8 - Toiduaineid ei tohi maa peale panna.

§ 10 - Vorstiga kauplejad peavad kontrolörile teatama, millise vabriku vorstidega on tegemist.

§ 11 - Kontrolöril on õigus võtta maksuta proove.

§ 13 - Turul on igasuguse palagani etendamine ja kiirülesvõtete loata tegemine keelatud.

Jääb pooleli.

Olev PAUKSON

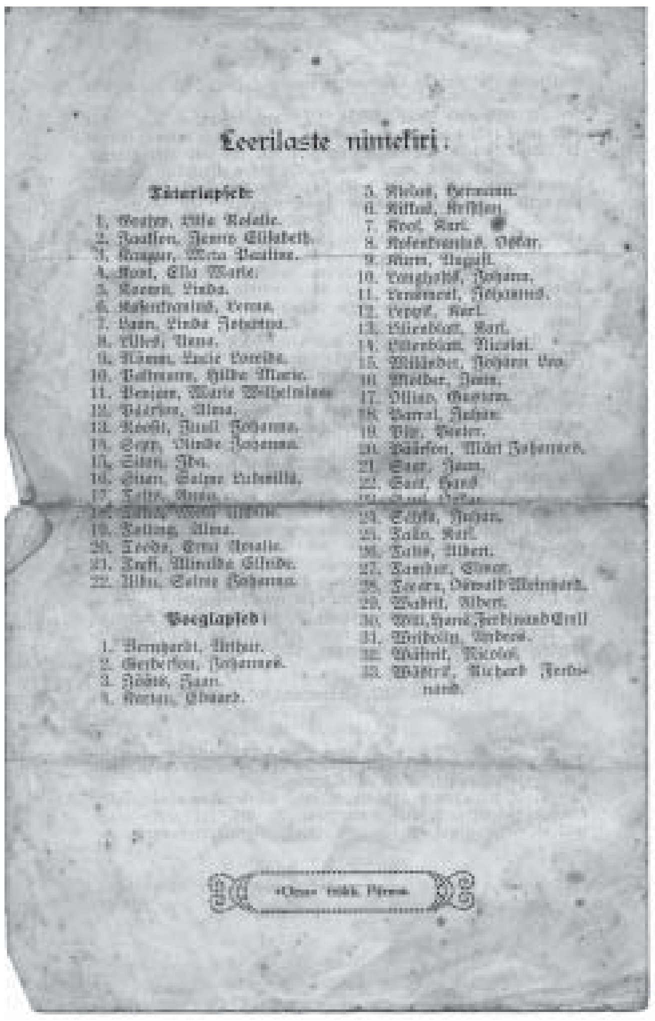
Leerilaste nimekiri.

Tütarlapsed:

Poeglapsed:

Saarde Katariina kogudusel värskelt ordineeritud diakon

Pühapäeval, 2. juulil toimus Saarde Katariina kirikus pidulik jumalateenistus, mille käigus ordineeriti diakoniks koguduse uus hingekarjane Arved Ollino. Rahvarohkes kirikus viisid teenistuse läbi EELK peapiiskop Andres Põder, Pärnu praost Enn Auksmann ning endine Saarde ja nüüdne Juuru Mihkli koguduse õpetaja Tauno Kibur.

Peapiiskop Andres Põder nentis, et temale kui ülemhingekarjasele teeb Arved Ollino otsus astuda valitud raskele ja ennastohverdavale teele vaid heameelt. Kiitvaid sõnu pälvis ka Arvedi abikaasa Kristi, kes oma meest kõiges ja igati toetab.

Igapäevatööks tarviliku diakoni käsiraamatu andis vastordineeritule üle Pärnu praost Enn Auksmann.

Saarde endisel õpetajal Tauno Kiburil oli rõõm kogeda, et koguduse elu jätkub pigem tõusvas kui langevas joones. Kirik ja selle ümbrus on puhtad ja säravad, kirikulised rõõmsad ning särasilmsed.

Saarde valla nimel õnnitles päevakangelast vallavanem Kalle Song. Õnne soovisid ka OÜ Urmen, AS Taritvo, AS Forester, OÜ Mets ja Põld, OÜ Rekkus ja OÜ Nurm.

Ahti SELLER

Uudiseid Talilt

Jaanipäev algas juba kell 16.00 laste võistlustega. Ära jõuti teha kotijooks, hüppenöörihüpped, pallivisked, ja kui lapsed olid stardis jooksuvõistluseks, võttis ilmataat punni eest ning kastis meid hetkega läbimärjaks. Et õues enam olla ei saanud, jätkusid tegevused Seltsimajas, võrkpallivõistlus toimus päevakeskuse spordisaalis.

Kui võistlused peetud, esinesid memmede tantsurühm „Tali pruudid“, neidude „Võililled“ ja „U-duur“, kes tõi esimesed paarid tantsupõrandale.

Jaanitule süütamise ajaks oli sadu lõppenud ja kuna ei olnud ühtegi Jaani, süütasid tule „U-duuri“ poisid.

Rahvas oli algul küll vihmast ja Seltsimaja vahet sagimisest nördinud olemisega, aga kui saabus ansambel „Nööp“, läks õige pidu lahti. Pidulisi kogunes ilmale vaatamata aina juurde, nii et toimusid ka plaanitud naisekandmine ja traditsiooniline köievedu.

Kokkuvõttes läks kõik hästi. Maarahvas on üks kange rahvas - sadagu või pussnuge, aga jaanituli peab peetud saama - ja saigi!

Maarika KIVISELG

Kestab suur fotovõistlus

Saarde Sõnumite ja Saarde Vallavalitsuse poolt välja kuulutatud fotovõistlus kestab!

Võistlusele oodatakse fotosid eelkõige Saarde valla elanikelt, määramata mõõdus fotodena või digitaalselt andmekandjal (võimalikult parima kvaliteediga).

Fotod tuleb varustada nimetusega ja autori andmetega.

Fotosid ei tagastata ega honoreerita lehes ilmumise korral.

Konkurss lõppeb 31. detsembril 2006.

Saarde Vallavalitsuse poolt on välja pandud auhinnad!

SS

Omanda elukutse õpipoisigrupis!

Eesti kutseharidussüsteemis on rakendamisel töökohapõhine õppevorm nn õpipoisikoolitus.

Kui noorel on jäänud omandamata põhiharidus ja ta on 17-aastane (või vanem), on tal võimalik omandada soovitud elukutse õpipoisigrupis.

Õpipoisikoolitusel 2006.-2008. aastal on võimalik õppida järgmistel **erialadel**:

1. elektroonikaseadmete koostaja,
2. puidupingi tööline (tisler),
3. ehitusviimistlus,
4. kokaabi.

Koolitus on tasuta (22 000 krooni pearaha maksab riik), õppeaeg 40 nädalat, 80 õpipoissi, 30% ajast ollakse koolipingis ja 70% ettevõttes praktikal.

Õpingu ajal makstakse 1200 krooni kuus toetust.

Võimalus sooritada kutseeksam.

Praktika ettevõtted: Note Pärnu OÜ, Efore AS, Scanfil OÜ, OÜ Matek, AS Viisnurk, AS Stora Enso Timber, AS EEK Trade, OÜ Viisik Ehitus, Color OÜ, Alameda OÜ, Jart Konsult AS, OÜ Kadri, AS Dzingel, AS Taastusravi keskus Estonia, OÜ Tervise paradiis.

Dokumentide vastuvõtt 26.06-25.09.2006.

- isiklik avaldus; (täidetakse kohapeal)
- haridust tõendav dokument;
- isikut tõendav dokument (ID-kaart, pass);
- teatis perearstilt tervisliku seisundi kohta;
- silmaarsti tõend nägemisteravuse kohta (elektroonikaseadmete koostaja erialal)
- 4 fotot.

Õppetöö algus 02.10.2006.

Põhjalik teave www.innove.ee/opipoiss.
Lisainformatsioon:
valdeko.gailit@hariduskeskus.ee.

Eestlane ja tema usk religioonisotsioloogilisest vaatevinklist

Meie eluteel võib ette tulla punkte, milleni jõudes küsime endalt, kes ma olen, kust tulen, kuhu lähen? Kas me teame, kes oleme rahvana? Kas meil on rahvana lootust jääda iseendiks sekulariseeruvas maailmas? Kas ka paarisaja aasta pärast on esiisade maal kedagi, kes kõneleb eesti keelt ning nimetab end eestlaseks? Sellised küsimused võivad kerkida meie mõtetesse nii mõnigi kord, kui kuuleme laulusalmi: „…eestlane olla on uhke ja hää.“ Oleme inimestena sotsiaalsed ja religioossed olendid, oluline on seejuures teada, millesse ja kuidas usume. Sest mõistes seda, millesse ja kuidas usume, mõistame ehk ka seda, kes oleme, kust tuleme ja kuhu läheme.

Teise maailmasõja ajal jagati Wehrmachti sõduritele teatmikke, milles kirjeldati vallutatud maade elanikkonna iseloomu, harjumusi ja tavasid. Eestlaste kohta oli kirjutatud, et eestlane on väga töökas, samas ka kinnine ning ei usalda kohe. Kirjeldati ka eestlase omapära, nimelt seisnes see tema arusaamas kodu ja kodumaa kohta. Teatmikus märgiti, et eestlastel on kummaline arusaam kodust ja kodumaast. Tema jaoks on kodumaa see maalapp, mida ta harib ning millel ta elab. Kõik see, mis jääb väljaspoole tema maalappi, pole enam kodu ning sinna ta oma nina ei topi. Kui ta võitleb oma kodumaa eest, siis läheb ta vaenlasele vastu, mõeldes oma maalapi peale, mitte riigi kui territoriaalse ja poliitilise üksuse peale.

Tammsaare teoses „Tõde ja õigus” ei saa Andres ja Pearu omavahel läbi, kuna nad on naabrid. Lakkamatult toimuvad “sõjad” “minu oma” pärast. Kord jääb ette piirikraav, kord teesild. Kõrtsilaua taga istudes tunnistab Pearu naabrile, et kui poleks teda, otsiks ta kellegi teise, kellega jageleda. Kas või jagelemiseks on eestlasel kaaslast vaja.

Eesti meediast on läbi käinud teave kahe uuringu kohta, mis kajastavad eestlaste religioossust. Ühe uuringu tulemusena peab väike osa rahvast end kristlasteks, teise järgi joonistub aga pilt, milles kaugelt üle poole rahvast usub kõrgema jõu olemasolu. Neid andmeid võrreldi Euroopa samade näitajatega ning leiti, et eestlane on väga usklik rahvas, aga samas väga vähe kristlik rahvas. Miks on see nõnda? Kas ei tunnistata ristiusku oma individuaalsuse tõttu, mis paneb eestlase „oma mätta“ otsa istuma, või on meile germaanlaste poolt transporditud ristiusul midagi sellist, mis on meile olemuslikult võõras? Tõsi, Kristuse sõnumi universaalsus ületab aja ja etnilised piirid. Lunastuse ja õndsuse sõnum on kõigile ihaldatav. Ehk peituvad vastuseisu taga hoopiski meile võõrad mõttekategooriad, millega ristiusk on sisse toodud. Muistsetel keltidel oli kristlus rahvuspärane, oli tekkinud sümbioos kristluse ja keltide mõtlemise vahel, mis arvestas rahvuse eripärasid. Varakeskajal hävitas emakirik, milles asus paavstitool, rahvusliku kristluse keltide hulgas. Keltidelt võeti oma arusaamadega seotud kristlus ning asemele anti neile võõraste arusaamadega kristlus. Ehk punnib eestlane samuti nagu kelt muistseil aegadel selle vastu, et kõik mõtleksid ühtmoodi, oleksid ühenäolised, mis veel hirmsam - tugevama nägu. Heije Faber kirjutab raamatus “Kas kerjuse profiil? Kirikuõpetaja muutuvas ühiskonnas”: “Kaasaegne individualistlik inimene on osaduse küsimuses ambivalentse hoiakuga. Üksik igatseb osaduse, kaitstuse ja troosti järele, kuid sealjuures ei taha ta, et osadus teda valitseks või manipuleeriks. Ta jätab endale ise oma otsuse tegemise õiguse, omistab sellele isegi eelisõiguse.” Faber väidab, et tänapäeval ollakse silmnähtavalt tundlik autoritaarse käitumise vastu, mis kulmineerub vastuvaidlemises ja demokraatias.

Masing on kord öelnud, et eestlase religioon on ekstaatiline sisekaemuslik meditatsioon. Sellest lähtuvalt on eestlasele omane kalduvus sissepoole pööratuseks, milles ta ka otsib kinnitust, nagu teoloog Paul Tillich ütleb, oma “olemasolemise julgusele” ning oma usaldusvajaduse ja troostivajaduse tunnustamist.

Heites pilgu kaugele ajaloohämarustesse, on näha, et tööl on olnud juba varasest ajast peale religioosne tähendus. Kümne käsu pidamine oli Vana Testamendi aegadel õnne ja heaolu tingimusteks, millest kolm käsku omavad otseselt ökonoomilist tähendust. VT prohveteile seisnes tõeline jumalateenistus viletsate eest hoolekandmise praktilises ökonoomias. Kui kristlik kirik Rooma riigis kasvas, kujunes välja kaheastmeline töö kujutlus, mis andis edasi kiriku suhet maailma. Ülemisel korrusel olid mungad, nunnad, preestrid, kes praktiseerisid kõrgemat kutset. Alumisel korrusel olid niinimetatud sekulaarsed kristlased ehk ilmikud, kelle kohuseks maailmas oli tööd teha. Ka Püha Franciscus kirjeldas mungaordu ideaali kui Jumala kutset püha usu

sisse tööst vabanemiseks. Franciscus väidab, et Jumal ise kindlustab mungaordu liikmeid kõige vajalikuga. Luther asus lammutama sellist mõttesüsteemi tähendades, et kõik inimesed ükskõik mis tööalal on võrdselt kutsutud teenima oma ligimest armastuses. Luther tunnistab ainsaks viisiks Jumalale meelepäraselt elada eranditult maiste kohustuste täitmise varal, nii nagu need tulenevad üksiku inimese kohast elus, mis seeläbi saab tema kutseks. Lutherile tähendas Jumala poolt kutsumine ilmalikule tööle pühendumist.

Ka Põrgupõhja Jürka tuli maa peale selleks, et töö läbi õndsaks saada. Temale oli vaja õndsust põrgu säilitamiseks. Ehk väljendab Tammsaare eestlaslikku arusaama õndsuse saavutamisest sõnades: tee tööd, näe vaeva, siis tuleb ka armastus?

Teoses “Ristiinimese vabadusest” ütleb Aquino Thomas, et töö on sisemisele inimesele vahendiks keha üle võimu saavutamiseks. Vaadeldes eestlase õndsustaotlust läbi selliste “mõtteprillide”, võiks arvata, et eestlasele on töö vahendiks, mis aitab sisemisel inimesel saada võitu keha üle. Sellises mõtlemises on märgata dualismi, hea ja kurja vastandamist. Aquino Thomase emakeeles olid olemas grammatilised sood. Germaani keeltes eristatakse nähtused mees- ja naissoolisteks. Eestlane seevastu sellist lahutust ei tee. Kui ei toimu lahutust, ei toimu ka vastandamist. Uku Masing ühes oma teoses väidab, et keel väljendab mõtlemist, milles kõne näitab, kuidas inimene mõtleb. Kuna eesti keeles puuduvad grammatilised sood, siis järeldub sellest, et eestlane mõtleb ja näeb maailma teisiti kui germaanlane. Maailma vaadeldes ei lõika eestlane teda esmalt tükikesteks, tema püüab haarata kogu tervikut. Sellisel juhul ei saa eestlase puhul kõnelda välisest inimesest ja sisemisest inimesest. Siit omakorda järeldub, et arusaam keha allutamisest läbi töö sisemisele inimesele on eestlasele arusaamatu. Sellisel juhul on alust arvata, et töö ja armastus on eestlasele samaväärsed, võrdsustatavad, kus töö ongi armastus, on lunastus. Ehk siis, kirikuloo professori Riho Saardi sõnade kohaselt on eestlase tööasketism ja jumalikustunud töö kulmineerunud A. H. Tammsaare “Tões ja õiguses”, kus inimene ei ole mitte Jumala sõber, vaid tööriist. Või on töö asetatud ohvri rolli, mille ohverdamisele järgneb lunastus?

Eksistentsialist Kierkegaard on öelnud, et inimese kõige suurem häda on kõike kõigega võrrelda. Eklesiaalkirik kasutas võrdlust, kui liigitas enne reformatsiooni ühe töö alamaks, teise ülemaks. Ilmaliku kutsealase elu kõlbeline kvalifitseerimine oli reformatsiooni üks tähtsamate tagajärgedega saavutusi. Reformatsiooni tagajärjel võrdsustuvad vaimulik kutse ja ilmalik kutse. Kummaline, eestlase mõtlemine on kogu aeg kandnud sellist võrdsust, mida loetakse reformatsiooni tähtsaimate tagajärgedega saavutuseks.

Eestlane on elanud aastatuhandeid endassesuletud põllumajandusühiskonnas. Ehk tuleb nüüd, kaasajal eestlase usku vaadelda läbi tööstusühiskonna funktsiooni ja struktuuri. Eelmise sajandi tööstusareng ja organisatsioonilised revolutsioonidest tingitud kardinaalsed muutused kutse kontseptsioonis on jätnud jälje eestlase mõttemaailma. Ei pea kaugele reisima, et näha kalvinistlikule usule toetuva tööprintsiibi tagajärgi, mis on muutunud hoolitsuseks majandusliku olukorra eest. Kristlik hool ligimese eest on küll jäänud, aga see ei ole alati enam pühitsetud caritas, kristlik ohvrimeelsus. Tihti kannab see heategevuse pitserit, mille all antakse abivajajale sellest, mis on üle jäänud, või keegi võtab enda hooleks kellegi vajadused ning mugavused tema enda majapidamises. Ka on ökonoomika mobiilsus avanud tee kutsete valikule, milles pojad ei pea enam sammuma isade jälgedes. Pole ka ime, sest kalvinistlik käsitlus tööst on Jumala kiitmine, mitte ligimese armastamine. Ligimese armastuseks on küllalt Jumala käskude täitmisest Tema suuremaks auks. Sellega on ligimesele antud, mida ta väärt on, edasine on Jumala asi. Sellisest arusaamisest tingituna ei ole ka liigkasuvõtmine vahendustegevuse näol enam taunitav. Inimese edukus on kujunenud Jumala soosingu märgiks.

Mustvee koguduse õpetaja Eenok Haamer on väitnud, et sügaval eestlase sisemuses on säilinud arusaam maailmast, milles puudub dualism, maailmast, kus hea ja kuri ei ole vastasmärgilised võitlejad ega vaim ja liha ole vastandid. Ka Albert Einstein kummutab relatiivsusteoorias mateeria ja vaimu vastandumise väites, et ei ole olemas mateeriat, kuna kõik on energia.

Meie esivanemad ei vaadelnud ümbritsevat maailma kui vaenulikku ja teisejärgulist ega eraldanud end ümbritsevast. Esivanemate arusaama kohaselt ei olnud inimene ihu vang ning maailm hädade org. Ehk on meil palju õppida oma esivanemailt, kes pidasid Loojajumalat isaks, puidpõõsaid, loomi ja linde oma vendadeks ning Jumala headust palju, palju suuremaks ning võimsamaks kui kurja, milles kurjal ei olnud mitte lootustki heaga võidelda, veel vähem võita.

Jumala armu ja rahu soovides,
Saarde Katariina koguduse diakon
Arvet OLLINO

SPORDIUUDISED

Pärnumaa valdade suvemängudel

6.-7. juunil toimusid Paikusel 45. Pärnu valdade suvemängud, kus Saarde valla võistkond saavutas valdade arvestuses tubli II koha.

Alade kaupa saavutasid medalikohad järgmised sportlased.

Orienteerumine:
I Kristiina Vinkel
I Ville Vinkel
II Mati Preitof
III Toomas Teekel

Köievedu:
II koht Janar Gröön, Mati Joosep, Günter Koovit, Avo Tursk, Urmas Taimre, Ago Küber, Ülo Liblik

Jooksukross:
I Riho Raid
II Gert Pikkor
I Arnold Laasu
I Arnold Schmidt
II Piret Päärsoo
III Keith Ilves

Kergejõustik:
II-III Lea Saapur
III Siiri Saar
III Gudrun Kangur
III Kristiina Oissar
III-II Riina Veskimäe
III Aire Veskimäe
III-III Jaan Mägi
III Ergo Kukke
III-I Arnold Laasu
II-II Arnold Schmidt
I Sven Koovit
II Assar Tallo
I Günter Koovit
III-I Tauri Sinijärv
I Harles Kiveste
III-II Kaarel Aia
I Henry Olde
I Risto Mägi
III Pilvi Mägi

Perekonnavõistlus:
perekond Mägi II koht
perekond Vaino II koht

Juhtkonna võistlus:
III koht Andres Kukk, Aleksander Vilinurm, Andrus Karotamm, Avo Tursk

Aitäh kõigile osalejatele valla poolt! **19. augustil** toimuvad **Peebu järve ääres Reiu jõe mängud.** Peale sportlikke mänge lõpetame õhtu ühise simmaniga. Ootame kõiki osalema!

Avo TURSK

Matuseteenused

Alates 1.veebruarist 2005 on Kilingi-Nõmmes Pärnu tn.37 (Kilingi-Nõmme Majandusühistu II korrus) avatud Tavandibüroo “Memory”.

Oleme Teile abiks alates momendist, millal on fikseeritud inimese lahkumine siitilmast. Pöördudes meie poole, korraldame lahkunu korrastamise, transpordi külmkambrisse ja organiseerime leinatalituse ning lahendame enamiku lahkunu ärasaatmisega seonduvatest probleemidest.

Müügil on kõik vajalikud matusetarvikud: kirstud, kirstukattelinad, küünlad, laululehed, kutsekaardid ja ümbrikud vastava sümboolikaga, ristid mitmes suuruses ning suures valikus kalmulaternaid. Pakume võimalust tellida ka hauaplaate neljas värvitoonis (valge marmor, hall, pruun ja must graniit). Soovi korral saab hauaplaadi kätte matusepäevaks. Võimalus on panna maakonnalehte “Pärnu Postimees” omaste surmateadet, kaastundeavaldust või mälestuskuulutust. Organiseerime kas ilmaliku või kirikliku matusetseremoonia.

Üha rohkem on Eestis nagu ka kogu Euroopas hakatud kasutama krematooriumide teenuseid. Pakume võimalust lahkunu kremeerimiseks meile lähemal asuvas Tartu Krematooriumis. Lahkunu urni saab kätte ka Kilingi-Nõmme kontorist (Pärnu tn.37 II korrus).

Pakume võimalust neile, kes ei ela enam meie linnas või on liiga kaugelt raske kohale tulla ning pole enam võimelised seda tööd tegema, tasulist hauaplatside hooldust. Teenuse hind on kokkuleppeline.

Tavandibüroo “Memory”
Avatud: E-R 9.00-12.00

Vajadusel abi ööpäevaringselt telefonil 55 571 898

Anu OJA

ÕNNITLEME!

juulikuu juubilare

90. sünnipäeval
Selvi Lehismets
Akiliina Leilop
Indrek Palge
85. sünnipäeval
Alie Parve
80. sünnipäeval
Hilja Saat
75. sünnipäeval
Johannes Kosenkranius
Leonhard Mitt
Irma Puusepp
Erna Toodu
Virve Õun
70. sünnipäeval
Kalju Heljas
Aide-Koidula Ilula
Elga Jartsev
Meeli Sirotinina
Laine Soop
65. sünnipäeval
Edvi Teearu
60. sünnipäeval
Vello Klaar
Malle Lehtmaa
Leonid Ljubimov
Riho Pais
Evi Pihelgas
Kata Rang
Mart Sai
Leili Sarapik
Helju Tamm
Karl Täht

Saarde Vallavalitsus võtab teenistusse

EHITUSSPETSIALISTI,

kelle peamiseks tööülesandeks on Saarde valla ehitus-ja planeeringute poliitika väljatöötamine ning selle elluviimine, valla ehitusprobleemide lahendamine.

Kandidaatidelt eeldame:
- ehitusalast töökogemust
- väga head arvuti kasutamise oskust
- koostöövalmidust
- otsustus- ja vastutusvõimet
- väga head suulist ja kirjalikku väljendusoskust
- pingetaluvust

Pakume:
paindlikku tööaega
enesetäiendamise võimalusi
töötasu kokkuleppel

Avaldus, elulookirjeldus saata aadressil:
Saarde Vallavalitsus
Nõmme 22
Kilingi-Nõmme 86304
või e-postiga aadressile info@saarde.ee

Info telefonil 5663 3840.

Kiida end
näita end!
Reklaami ennast!

Väljaandja: Saarde Vallavalitsus
Tel.: 449 0135
Toimetas: Ahti Seller
Tel.: 449 0134
E-mail: ahti@livonia.ee
Korrektuur: Ille Varner
Trükk: kaks & pool
Tel.: 443 3703
www.pajoprint.ee
Kuulutuste vastuvõtt:
Saarde Vallavalitsus
E–R kl. 8.00 – 16.30

KUHU MINNA MEIE VALLAS

KILINGI-NÕMME LINNAPÄEVAD
14.07. kell 20^{30} KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
Rongkäigu algus Lavi järve äärde.
kell 21^{00} LAVI JÄRVE ÄÄRES
Järvepidu. Simman.
Mängib Polero.
kell 23^{00} LAVI JÄRVE ÄÄRES
Ilutulestik.
15.07. kell 09^{30} PURSKKAEVU JUURES
Äratus. Esineb puhkpilliorkester.
kell 10^{30} KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
Skaudioskuste tuba suveaias.
Kogupereüritus.
kell 11^{00} KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
Vibu- ja ammulaskmise demonstratsioon suveaia taga rulaväljakul.
kell 12^{00} POLITSEIMAJA PARKLAS
Tänavakorvpall.
kell 12^{00} KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
SÕBER KOER. Koerte näitus.
kell 19^{00} PURSKKAEVU JUURES
Suveõhtu akordionimuusika.
kell 20^{00} PURSKKAEVU JUURES
Võimlemisklubi Githa esinemine.
kell 21^{00} KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
Viimast korda Kilingi-Nõmmes
MEIE MEES.
Õhtut alustab ERGO.
Pääse 50 krooni.
16.07. kell 09^{00} KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
Laat.
kell 11^{00} KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
Kontsert. Esineb Patlane.
kell 12^{00} LAVI JÄRVE ÄÄRES
Laste jalgratta maastikusõit.

PÄÄSTEAMETI 112. AASTAPÄEV
28.07. kell 14^{00} KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
Päästeteenistus ja politsei
näitavad oma uuemat tehnikat.
Võistlused lastele, vanematele ja
peredele.
Suurepäraseed auhinnad!
kell 19^{00} KILINGI-NÕMME SUVEAIAS
Elava muusika algus.
Tants nii kaua, kui jaksu on.
Tantsuks Ahto Juhkam
ja ansambel Onupoeg.
Üllatus!

TIHEMETSA KÜLAPÄEVAD
26.08. TIHEMETSAS
Pakume huvitavat aja veetmist:
Kohale saabub Punjaba potitehase potivaar.
Saab osta ja ise proovida teha.
Kohaliku ajaloo tutvustamine.
Meelelahutus noortele ja vanadele
(jõu-ja osavusmängud).
Esinevad kohalikud näitekunsti harrastajad.
Käsitööde müük.
Muusikat, laulu, tantsu.
Ühissupp.
Täpsustused hilisemas reklaamis.
valmistuge tulema – te ei kahetse!
Korraldajaks Tihemetsa Päevakübarad.

KILINGI-NÕMME LINNAPÄEVADE
TÄNAVAKORVPALLI VÕISTLUSED

Aeg: 15. juuli 2006 kell 12.00
(registreerimine 11.00-11.30)
Koht: Kilingi-Nõmme politsei parkla
Võistkonna suurus: 3+1
Vanusegrupid:
- mehed sünd 1990 ja vanemad
- 1991 ja nooremad

Noorematel on lubatud mängida vanemas vanuseklassis.
Mängude vahele pealtpaneku- ja sopsuvõistlus.
Registreerimine:
võistluspaigas kirjaliku ülesandmislehega.
Info: 5664 3114 (Toivo Tallo)
5559 9269 (Sven Koovit).

SPORDIKLUBI *„KILINGI“*
kutsub kõiki soovijaid osalema

6. augustil 2006 **IV KILINGI TRIATLONIL** ja
26. augustil 2006 **IV KILINGI MITMEVÕISTLUSEL**

Kahe võistluspäeva tulemusena selgub SK „Kilingi“ **2006. aasta parim nais- ja meesatleet**. Vanuseklasside parimad võidavad aasta atleedi tiitli. Rändauhinnale graveeritakse võitja nimi. Kõigile osavõtjatele antakse SK „Kilingi“ diplomid koos tulemuste ja paremus-järjestusega, et need järgnevatel aastatel võrdluseks seada.

IV Kilingi Triatlon

Võistluse algus 06.08.06 kell 12.00 Sillaotsa järvel.
Distantsid:
- 0,4 km ujumist
- 14,1 km jalgratast (kiiver on kohustuslik)
- 3,6 km jooksu

SK Kilingi Triatlon 2006 osavõtjate **registreerimine** v
Sillaotsa järve ääres. Alla 18 aastastele on osalemiseks vajalik lapsevanema kirjalik nõusolek.
Vanuseklassid:
40 a ja vanemad
18 a kuni 39 a
15 a kuni 17 a
12 a kuni 14 a
Info: 5664 3114 (Toivo Tallo), 5559 9269 (Sven Koovit)

IV KILINGI MITMEVÕISTLUS 2006

Võistluste algus 26. augustil 2006, kell 09.30 Kilingi-Nõmme staadionil.
Võistluste kava:
Naised: kõrgus, kuul, 200 m, kaugus, oda, 800 m.
Mehed: 100 m, kaugus, kuul, kõrgus, 400 m, ketas, oda, 1500 m
Vanuseklassid:
40 a ja vanemad
18 a kuni 39 a
15 a kuni 17 a
12 a kuni 14 a
Eelregistreerimine aadressil toivo.tallo@mail.ee (registreerimiseks: nimi, täpne sünniaeg, kontaktandmed).
Info: 5664 3114 (Toivo Tallo), 5559 9269 (Sven Koovit)
Mandaat: 26. augustil 2006, kell 9.00-9.30 võistluspaigas.
Punktiarvestus:

esimene	12 punkti
teine	10 punkti
kolmas	8 punkti
neljas	7 punkti
viies	6 punkti
kuues	5 punkti
seitsmes	4 punkti
kaheksas	3 punkti
üheksas	2 punkti
kümnes	1 punkt.

Triatlonis (06. augustil 2006) ja mitmevõistluses (26. augustil 2006) saavutatud punktid liidetakse ja selgub iga vanuseklassi **SK Kilingi 2006 aasta atleet**.
Atleedi tiitli võitmiseks peab osalema mõlemal võistlusel.
Autasustamine:
Igale triatlonistile ja mitmevõistlejale on diplom koos üksikalade tulemustega. Vanuseklasside parimaid autasustatakse SK Kilingi eriauhindadega. SK Kilingi 2006 atleedi tiitli saavutanud võistleja saab rändauhinna, millele on graveeritud tema nimi.

schilling *pääse 50.-*
ilusa muusika festival
5. augustil kilingi-nõmme laululaval algusega kell 17.00
juni järvi (swe) / goodnight monsters (fin) / allan vainola & jaak lutsoja
ans. andur / tõnu naissoo / galaktlan grupp / papaeeo
• peale kontserti klubis dj'd rein fuks / estrada / leopold jt. •
• lisaks veidraid filme meilt ja mujalt / lisainfo www.rampade.org/festival.htm •

„Vanaturu Äri“ ostab ja võtab müügile
hõbedast lauanõusid, hõbedast nuge-kahvleid-lusikaid, kuld- ja hõbemünte, vanu postkaarte ja fotosid (enne 1950.a.), vanu nõusid (Kuznetsow, Willeroy, Meissen, Arabia, Langebron, Melesk), ordeneid, medaleid, vanu koolimärke (KN keskkool, Tihemetsa Metsakool-Tehnikum, „Partsi“ kool).
Turuplats 1
Telefon 449 2104
Oleme avatud
E-L 10.00-14.00
Lugupidamisega **OÜ VANATURU**